XXX. évfolyam. 257. szám. Ára 4 lej. Bukarestben 5 lej. 1924. November 10 Hétfő

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA BRASSÓ, KAPU-UCCA 64—66. SZÁM

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hóra 70 lej negyedévre 190, félévre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej. Külföldre negyedévre 370, félévre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITAS RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba küldendők vagy bármelyik bizományosunk utján is feladhatók

Az állam biztonságát

az erős, jól organizált hadsereg őrzi. S mindaddig, míg el nem következik a való ban általános lefegyverzés, valamennyi országnak szüksége van hadseregre. Ez még vita tárgya sem lehet. Megértjük tehát, ha Románia, melynek határait a világháboru eredménye messze területekre kiszélesitette, nagyra tartja a hadseregét és sokat áldoz a fenntartására.

De nagy tévedés volna, ha egy hadse reg erejét és nagyságát csupán a katonaság létszámára, a fegyverek és felszerelések nagy tömegére, s kiválóságára alapitanák. Van még egy tényező, ami mindennél fontosabb és becsesebb: a hadsereg szelleme, s az a közérzület, mely a fegyveres erő iránt a lelkeket eltölti. A kormánynak tehát nem lehet rá elég gondja, hogy ezt a szellemet táplálja, erősitse, a jövendő válságaival szemben biztositsa.

Az alkotmány értelmében a román állam valamennyi polgára egyenlő. Egyformán osztozik a közterhekben és a jogokban is. Kivételt a törvény nem ismer, nem is szabad ismernie. És csak ennek a tudata növelheti naggyá és hatásossá azt a ragaszkodást és áldozatkészséget is, melyre az államnak és intézményeinek szüksége van, hogy nemzeti és históriai hivatását méltóan betölthesse. Ha ez a tudat elgyöngül, ha csalódások a jogegyenlőségben való hitet illuzióriussá teszik, meggyöngül vagy megsemmisül az a morális érték is, melyet egy kielégitett és megnyugvó polgárság lelke képvisel.

Románia nemrománajku népei: magyarok, németek, zsidók és mások, akik az ország lakosságának jelentékeny kontingensét alkotják és munkájukkal, erkölcsükkel, kulturájukkal, vagyoni képességükkel számottevő módon mozditják elő az ország fejlődését, a polgári kötelesség áthatottságával hozzák meg áldozatukat a honvédelem nagyfontosságu ügyének is. Flaink minden vonakodás nélkül állnak a zászló alá és amint azt esztendők eredményei alapján megállapithattuk, a teljes odaadás és kötelességérzet jegyében töltik ki katonai szolgálatuk idejét.

Pedig a mai viszonyok közt ez valósággal heroikus feladat. Rájuk nézve még egészen idegen környezetben, a hadsereg nyelvét alig beszélve, a tanulnivalók sulyos tömegével állva szemben, az otthon légkörétől, táplálékától, nyugalmától megfosztva, kell teljesiteniök a máskülönben is terhes katonai szolgálatot. Mennyi megértésre, mennyire méltányosságra, az igazságosságnak és a megbecsülésnek milyen mértékére volna szükség, hogy ebben a sulyos helyzetben aránylag jól érezzék magukat és méltán tekinthessék magukat hadseregünk egyenlő elbánásban részesülő katonájának!

Sajnos, sok minden történik, ami ellenkezik ezzel a természetes joggal és az államnak eminens érdekével. A hadsereg körében bizonyos helyeken, némely hatóság részéről a magyar, német, zsidó és más nemrománajku katonának léptennyomon azt kell éreznie, hogy faja és vallása miatt mostohább elbánásban részesül, hogy valóságos vesszőfutást és lelki torturát kell elszenvednie, mert nem született románnak vagy nem született kereszténynek, vagy nem érti, nem beszéli még jól a román nyelvet.

A legutóbb több állomásra bevonult magyar, szász és zsidó önkéntesek méltatlan sorsa, amiről alább külön tudósitás ad vázlatosan számot, fájdalmas bizonyságа ennek a bántó megkülönböztetésnek. És ha parciális volna is, ha csak egyes parancsnokságok és egyének külön munkája volna is, hatásával Románia valamennyi nemzeti kisebbségére kiábrándi tóan hat. Hogyan? Hát ezek a vérükből való ifjak, akik az ország védelmére fegyverben állnak, s kötelmeik komoly átérzésével, majdnem azt mondhatjuk, férfias ambicióval rójják le a véradót, ül dözésre és megalázásra szánt büntevők volnának? Hát ezek arra valók volnának a román hadseregben, hogy fajuk, nyelvük vagy vallásuk miatt a szélső soviniz mus és antiszemitizmus bűnbakjai gyanánt szenvedjenek?

Sokkal magasabbnak és méltóbbnak tartjuk a hadsereget, semhogy az ilyen bánásmód általánossá válhatnék, sőt, hogy elszórt jelenségek gyanánt is tovább nyilvánulhatnának.

Ebben a tudatban bizalommal fordulunk a hadügyminiszter urhoz, vizsgálja felül a nemrománajku katonák helyzetét, s a véderőtörvény és az alkotmány rendelkezései alapján biztositsa a jogegyenlőség szellemét a hadseregben. Senkit faja, nyelve, vallása miatt a román hadseregben bántalomnak, megalázásnak, hátránynak érnie nem szabad.

Ausztriában megálltak a vonatok

Lemondott a Seipel-kormány — Rendőrminiszteriumot neveznek ki?

BÉCS. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Ausztriában az elmult éjszaka, pontban éjfélkor megálltak a vonatok: a vasuti személyzet sztrájkba lépett. A sztrájk jelentőségét e pillanatban még megitélni nem lehet, annak nagy horderejét misem bizonyitja jobban, mint az, hogy

a kormány kénytelen volt lemondani.

A sztrájk részben gazdasági, részben politikai természetü s azt leginkább a Deutsch-Völkische Partei szitja, de nagy részük van benne a szocialistáknak is, akik mindenképen meg akarják buktatni Seipelt.

A tanácskozások a vasuti alkalmazottak és a kormány képviselői között tegnap a késő éjféli órákig nyultak, de azok eredményre nem vezettek. A vasutasok képviselői kiadták a jelszót, hogy amenynyiben éjfélig nem jön létre a megegyezés, mindenütt meg kell állitani a vonatokat. Az éjfélig inditandó vonatok a végállomásig lefutnak, s

éjfél után több vonat nem indul. Elelmiszervonatokat sem inditanak.

A magánvasutak és a helyi vasutak alkalmazottai nem sztrájkolnak.

Éjfél után megjelent a vasutigazgatóság közleménye, amely bejelenti, hogy a tárgyalások

eredménytelenül végződtek,

mert az igazgatóság a személyzeti kiadások további emelkedéséért a felelősséget nem vállalhatja. Az igazgatóság — mondja a közlemény — 892 milliárddal javitotta az illetményeket, s ezután is kész áldozatokra, de

a követeléseket abban a mérvben, ahogyan azokat felállitották, teljesiteni nem tudja.

Ugyanekkor a kormány is benyujtotta lemondását, egyelőre azonban az ügyeket tovább vezeti. Politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy

ujra Seipel kap megbizatást kormányalakitásra

A vasutassztrájk hirére a Bécsben tartózkodó idegenek között

óriási pánik tört ki.

Megrohanták a pályaudvarokat, s az utolsó vonatokat zsufolásig megtöltötték. Bécsben minden szálloda kiürült. Amint hirlik, az olasz vonatokat a sztrájk ellenére

katonai fedezettel

végigvezetik Ausztrián.

A pesszimisták lehetségesnek tartják, hogy a posta, táviró és telefonszemélyzet is csatlakozik a sztrájkhoz.

A ma délután folyamán a kormánykrizis komoly mérveket öltött. Arról van ugyanis szó, hogy a Seipel kormány lemondását elfogadják, s helyébe egy

rendőrminiszteriumot neveznek ki Schober rendőrfőnök vezetése alatt,

akinek egyedüli feladata lesz, hogy rendet teremtsen a sztrájk ügyében. A rendőrminiszterium megalakulásáról szóló hir munkáskörökben elkeseredést keltett és

sulyosabb komplikációkra lehet kilátás

A nemzeti tanács dönt a sztrájk ügyében

A kormány felkérte a sztrájkbizottságot, hogy a nemzeti tanács tagjai részére Bécs felé inditsanak nehány vonatot, mert a tanács nélkül a kormány a saját felelősségére nem hajlandó az ügyeket tovább vinni.

A pályaudvarokon sztrájkvezetőségek működnek, amelyek gondoskodnak arról, hogy csak munkás és esetleg élelmiszervonatokat inditsanak.

Budapestre nem mennek vonatok Bécsből

Budapestről táviratozzák: A bécsi reggeli expressz nem érkezett meg, s emiatt a Budapest-bukaresti expressz sem indulhatott el. Ausztria felé a személyvonatok megszüntek. Az osztrákok csupán Bécs élelmezésére szolgáló romlandó áruszállitmányokat veszik át. Ugy tervezik, hogy ha a sztrájk elhuzódik ujból megindulnak a hajójáratok Bécs és Budapest között.

A lej Zürichben zárlatkor 2.90

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Az unitárius lelkészek konferenciája

Kovács Lajos a lelkészegyesület elnöke

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Tegnap kezdődött meg az unitárius lelkészek konferenciája igen nagy érdeklődés mellett. A konferenciát délelőtt 9 órakor nyitotta meg Ferencz József püspök. Utána dr. Varga Béla teológiai tanár beszélt a nacionalizmus viszonyáról az egyházban. Kiss Jlek dékán az unitárius belmissziói munkáról beszélt, melyet élénk eszmecsere követett.

Délután 4 órakor a lelkészkör ülésén Kovács Lajos brassói lelkész olvasott fel a lelkészek feladatairól. Utána kifejlődött eszmecsere este 7 óráig tartott, ekkor az elnökválasztás megtörtént. Elnökké Kovács Lajost választották meg.

Ma délelőtt 11 órakor az Unitárius Irodalmi Társaság tartotta meg ünnepi gyülését. Ferencz József püspök megnyitója után Kauntzné Engel Ella a nőkérdésről, Tar Géza a társadalmi problémákról olvasott fel. Délután négy órakor a Dávid Ferenc ifjusági egyesület tartott ünnepi közgyülést. Petricsevics-Horváth Kálmán elnök betegsége miatt Ferenc József püspök elnökölt. Deák Miklós beszéde után dr. Boros Ferenc, az egyesület megalapitója mondott az egyesület 40 éves multjáról megkapó visszaemlékezéseket. Bodor Ferenc, vargyasi székely ember a székelység üdvözletét tolmácsolta. Este 8 órakor az egyesület müsoros táncestélyt rendezett, melyen Pálffy Miklós kollegiumi tanár, Lakatos István Imre, Vas Domokosné, Utő Klára és az unitárius női énekkar szerepeltek.

Vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött meg az unitárius egyházi főtanács ülése, melyen Ferenc József püspök megnyitó beszédében lángoló szavakkal tett tanuságot arról, hogy a testvéregyházakkal karöltve mindent megtesznek az iskolák és egyház megmentése érdekében. Megemlékezett a fenyegető iskolatörvényről, a nyugdijas tanárokról és lelkészekről, majd annak a véleményének adott kifejezést, hogy a végsőkig kitartanak az autonomia megvédelmezésében

Bratianu Jonel ujból igéri

Mi lesz a köztisztviselők fizetésjavitásával

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A kamara folyosóin tegnap délután Simion Mandrescu vezetése alatt egy tanitó küldöttség jelent meg, amely a tanügyi személyzet nevében előadta a miniszterelnöknek, hogy az uj költségvetés adatai szerint a jövőben ujból nincs kilátás a tanitóság helyzetének megjavitására. Ez áll nemcsak a tanügyi személyzetre, hanem minden köztisztviselőre is, akikkel — Mandrescu kijelentése szerint — a tanitóság szolidárisnak érzi magát. Kéri a miniszterelnököt, hogy a költségvetés keretén belül hozzon a kormány olyan áldozatokat, amelyek lehetővé teszik a köztisztviselők anyagi helyzeteinek megjavitását.

Bratianu Jonel azonnal válaszolt, s igéreteit, amik bizony olyan nagy számmal vannak, megszaporitotta egygyel. Azt mondta, hogy majd utasitja a költségvetési bizottságot tanulmányozza, miképen lehetne segiteni a helyzeten. A bizottság tehát, ha igaz, most éppen tanulmányoz, a köztisztviselő pedig, ha épen nem panamázik, akkor éhezik.

Hegedüs Lóránt a szanatóriumban

Még mindig bántja a lelkiismeret, hogy a hazájának ártott

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Szomaházy István iró meglátogatta Hegedüs Lóránt volt pénzügyminisztert a szanatóriumban. Hegedüs elmondta, hogy többször kisérelt meg öngyilkosságot, legutóbb veronállal akarta magát megmérgezni, de az orvosok porcukrot adtak be neki. Azt erősitgette Szomaházynak, hogy nem őrült, csak a szive fáj; nem tud megszabadulni attól a gondolattól, hogy hazája ellen vétett, s tönkretette Magyarországot. Dolgozni képtelen, ujságot sem olvas, legfeljebb az öngyilkossági rovatot.

Rubido Zichy londoni követ

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Rubidó Zichy Iván bárót londoni magyar követté nevezték ki. A Vatikáni képviselettel Bornemissza Gyula bárót bizták meg.

Vaitoianu már a liberálisoknak sem kell

Két bizalmatlansági, egy bizalmi inditvány a tegnapi ülésen

Mi történt az urnalopások körül?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A kamara tegnapi ülésén Moldovanu interpellációja nem maradt hatás nélkül a politikai életre. Megállapitható ma, huszonnégy órával az interpelláció elhangzása után, hogy Moldovánu beszéde megbontja a kormány egységét, s azt a minisztert, aki ellen a támadás éle irányult, teljesen elszigetelte.

Az interpellációnak azonban közvetlen si kere nem volt, most a kormány elleni bizalmatlanságot kierőszakolni nem sikerült. Ezzel a parlamenttel nem is sikerülhet, mert a liberális párt fegyelme sokkal erősebb, hogysem a kis ellenzék fel tudná venni vele a szavazásban — de csakis a szavazásban — a küzdelmet.

Az ülés vége felé, este kilenc órakor történt, hogy Toni képviselő, a Jorga-párt tagja a szónoki emelvényre ment s felolvasta pártja bizalmatlansági inditványát a kormány ellen. A liberális párt nem habozott: hamarosan elvetette a bizalmatlansági inditványt egyszerü szavazással.

Utána Grigore Filipescu a nemzeti párt nevében olvasott fel egy bizalmatlansági inditványt, azt mondva, hogy

ez a kormány már annyira kompromittálta önmagát, hogy tovább helyén nem maradhat.

A szavazógép megint pontosan müködött: egyszerü kézfelemeléssel elvetették ezt a bizalmatlansági inditványt is — a liberális párti képviselők jobb meggyőződése ellenére.

De a liberális párt sem maradt tétlen, Mircea Djuvara liberális ugrott a tribünre s onnan egy bizalmi inditványt olvasott fel. A liberálisok megint engedelmesen, ezuttal igennel szavazott.

Még egy bizalmatlansági inditvány volt esedékes, az amely most már csak egyedül Vaitoianu miniszterrel szemben fejez ki bizalmatlanságot, erre azonban már nem került sor. Jellemző, hogy miért nem:

az ellenzéki pártok egymásközt nem tudtak megegyezni az inditvány szövegére nézve.

Amikor a szavazásnak vége volt, s a legközelebbi ülést péntekre tüzték ki, az ellenzék padjaiból nehányan a miniszteri padok felé siettek, s Vaitonianut megfenyegették.

— Bandita! — hangzott nehányszor, azután hazamentek a képviselő urak, pihenni, péntekig.

A tegnapi ülés tehát meghozta a bizalmi szavazatot a kormánynak, vele együtt a közlekedésügyi miniszternek is, de Vaitoianu még mindig nem mondhatja, hogy helyzete biztos, sőt a kormány többi tagjainak tegnapi magatartása a legékesebb bizonyitéka annak, hogy

Vaitoianu már egészen el van szigetelve,

s a kormány tagjai sem igen ragaszkodnak már az ő személyéhez. Még az a bizalmi inditvány is, amelyet Mircea Djuvara terjesztett be, nagyon ravaszul volt megfogalmazva. Azt mondta: a román nemzet képviselete kifejezi bizalmát a kormány iránt ama nyilatkozatok alapján, amelyeket a tegnapi és a tegnapelőtti ülésen a kormány részéről Tatarescu és Marzescu miniszterek tettek. De a javaslat egy betüt sem emlitett Vaitoianu nyilatkozatairól, aki pedig az interpelláció alatt sokkal többet replikázott, mint Marzescu és Tatarescu.

Még egyszer az urnalopás

Vaitoianu helyzetét most már gyengének látják mindenütt, kormánykörökben épp ugy mint a liberális pártban. Az ellenzéken meg pláne elveszett embernek tartják.

Erdemes kiragadni a képviselőház tegnapi üléséről azt a jelenetet, amikor Moldovanu Viktor a választási visszaélésekről beszélt.

A többség zugással kisérte Moldovanu fejtegetéseit, s nehányan feléje kiáltották:

— Legenda az egész! Közönséges rágalom

Moldovanu nem maradt adós a válasszal:

— Legenda? Rágalom? — kérdezte. — Hát ha legenda és rágalom, hogyan történhetik meg az, hogy a választások idején én, aki észrevettem az urnalopást, s a tetteseket lefülelve, nehányszor felpofoztam őket, bottal megvertem mnidenki szemeláttára, mondom, ha igy történt, miért nem állitottak engem biróság elé, hogy feleljek tetteimért, miért nem függesztették fel az én mentelmi jogomat? Tanulják meg az urak: visszaélések teszik tönkre az országot.

S mig ezt megelőzőleg a liberális párt egyes nagyhangu legényei igyekeztek Moldovanuba fojtani a szót, most dermedten hallgatták. Erezték az igazság kalapácsütéseit — s a kormány tagjai idegenkedve huzódtak Vaitoianutól, aki ilyen nagyon ügyetlenül csinálta annak idején az urnalopásokat.

Vaitoianunak mennie kell

A kormánypárt is tudja most már, hogy valaminek történnie kell. Ez a valami pedig: Vaitoianu eltávolitása a kormányból. Ez a záloga a kormány további uralmának. S Vaitoianu eltávolitása hamarosan megtörténik, vagy legalább is megtörténnek a komoly lépések ebben az irányban. Mert, hogy Vaitoianu — régi szokásához hiven — nem fog belenyugodni ebbe a megoldásba az bizonyos. Vaitoianu ért ahhoz hogy kormányelnöke és minisztársainak nyakára miképen kell a kést helyezni, hogy vágjon és sebezzen. S éppen ezért bizonyos az is, hogy vagy Vaitoianu marad, vagy az egész kormány megy. Tertium nondatur. A kormány egyelőre megelégszik a tegnapi bizalmi szavazattal.

Szovjetoroszország igényt tart a Ruténföldre?

A szovjet külügyi vitája — Oroszország Csehszlovákia ellen

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Meglehetősen elkerülte a sajtó figyelmét a szovjetköztársaságok szövetsége központi végrehajtóbizottságának október végén lefolyt külügyi vitája. Ez volt a szovjetnek eddig leghosszabb külpolitikai eszmecseréje. Csicserin népbiztos expozéjában minden fontosabb problémáról megemlékezett s a többi között kijelentette, hogy

a szovjet Magyarországgal semmiféle titkos megállapodást nem létesitett,

de más országgal sem. Feltünést keltett hogy a beszámoló Németországot meg sem emlitette.

— A nyugati államokban, ugymond tovább Csicserin, bizonyos kiábrándulás jelei mutatkoznak a szovjettel szemben, mert egyideig azt hitték, hogy az uj gazdasági politika, a nép, visszatér a magánkapitalizmushoz. Most, amikor látják, hogy

az orosz gazdasági politika megint radikális utra tért,

nem tudják leplezni csalódásukat.

A Skandináv államokkal és Lengyelországgal normális a viszony. A balti államokat azonban óvta attól Csicserin, hogy csatlakozzanak a szovjet izolálásának tervéhez. Különösen élesen kikelt Finnország ellen, amelynek delegátusa, Enckel, a népszövetség ülésén támogatta a georgiai felkelés érdekében való beavatkozás indiványát, anélkül, hogy a finn kormány legalább utólag dezavuálta volna.

Feltünő Csicserin beszédének további része, melyben a legbarátságosabb szavakkal emlékezett meg a keleti szomszédokról: Törökországról, Perzsiáról, Afganisztánról, Hedzsaszról és különösen Kináról. Világpolitikai jelentőségü történelmi eseménynek tekinti a keleti kinai vasut ügyében kötött orosz-kinai megállapodást. Reméli, hogy Japánországgal is sikerül a megegyezés, mert a két államot már csak a Sachalin sziget nafta koncessziója választja el egymástól.

Az expozét követő vitában Szkripnikov ukrajnai igazságügyi népbiztos a Csehszlovákiával való viszony ügyében interpellálta meg Csicserint.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

— Csehszlovákia, ugymond Szkripnikov, teljesen a francia politika vizein evez és még mindig hallgat a szovjet elismeréséről. Oroszországot pedig nagyon is érdekli a csehek magatartása, mert a st.-germaini szerződést azért nem fogadhatják el, mert ez az Erdőskárpátokat Csehszlovákiának engedte át. Oroszország erre a területre való

igényéről nem mondhat le.

Csicserin válaszában kijelentette, hogy Csehszlovákiával azért nem foglalkozott, mert a cseh-orosz viszonyban nincs változás. Masaryk és Benes állandóan a régi Oroszországot várják, azt a kormányt, mely a szovjet helyére jönne. Ennek előkészítésére feszket csinálnak minden politikai kalandornak, akik uj orosz értelmiséget akarnak nevelni.

Az Erdőskárpátok kérdésére nem tért ki Csicserin. Ez is válasz.

Megkezdődött a munkásszervezetek országos kongresszusa

Tiltakoznak a törvénytelenségek ellen

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A marosmenti munkásszakszervezet kerületi bizottsága ma délután 4 órakor előértekezletet tartott, amelyen részletesen megbeszélték a holnap tartandó országos kongresszus tárgysorozatát.

Az értekezleten Patyó Ferenc kerületi elnök vezetése mellett Parajd, Brassó, Nagyszeben, Kolozsvár, Nagyvárad munkásságának kiküldöttei vettek részt. A mandátumok igazolása után Patyó Ferenc elnök bejelentette, hogy a holnapi nagygyülésen a II. internacionale alapján akarjak a munkásságot egyesiteni,

Utána Simó Géza, a kerületi tanács titkára érdekes visszapillantást tett a szakszervezeti tanács öt hónapi müködésére. Szomoruan állapitja meg, hogy a munkabérek emelése és folyton fokozódó drágaság nincs egymással arányban, minélfogva a munkások életszinvonala alább szállott. Panaszolja, hogy a nyolc órás munkanapot csak a legnagyobb erőfeszitéssel tudták keresztülvinni, továbbá a legtöbb fürésztelepi munkáscsoport élelmiszer járandósága nem felel meg a követelményeknek. A titkári jelentés szerint a csikmegyei csoportok ma sem tarthatnak gyülést, a marosvásárhelyi munkás Otthont pedig a hatóság már hónapok óta zárva tartja. Felhivja az értekezlet figyelmét, hogy a holnap tartandó nagygyülésen tiltakozzanak a sajtó és a gyülekezési szabadság eltiprása ellen. Követeljék a munkásüldözések megszüntetését és a politikai foglyok szabadon bocsátását. Tiltakozzanak továbbá a felesleges ostromállapotok ellen. Kivánják a községek, a városok és a vármegyék autonomiájának visszaállitását, a közvetett adók eltörlését, az általános szesztilalom elrendelését, az özvegyek, aggkoruak és rokkantak segélyezését, az anyanyelven történő ingyenes népoktatást.

Az értekezlet utasitja a központi vezetőséget, hogy a tiltakozásokat és a követeléseket közölje a szövetséges csoportokkal és a kerületi szaktanácsokkal.

Holnap, vasárnap délelőtt a nagygyülés tárgyalni fogja ezeket a fontos javaslatokat.

Amerikában nagymérvü kormányváltozás várható

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Coolidgenak elnökké történt megválasztása után nagymérvü kormányváltozás várható. Coolidge meg akarja tartani Hughest, Hoovert, Mellont, de a belügyi, földmivelésügyi, hadügyi és tengerészeti tárcákat ki akarja cserélni. Roosevveltnek a tengerészeti államtitkárságot szánta, de Wilbur, a mostani államtitkár ragaszkodik állásához. Hughes viszont szeretne lemondani, mert miniszterségére ráment az egész vagyona, s pénzt akarna keresni ügyvédséggel.

A legutolsó választási eredmények szerint Coolidge 379 elektori szavazatot kapott, s még mindig kilátása van nyolcra Északdakotából és Ujmexikóból, a hol a szavazatok megszámlálása még folyamatban van. Coolidge együttesen tizenötmillió, Dawis nyolc és fél millió szavazatot kapott.

Csikvármegye magyarsága a Magyar Párt egysége mellett

Visszautasitották és megbélyegezték a konkolyhintők munkáját

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A Magyar Párt csikmegyei tagozata ma délelőtt tartotta meg impozáns keretek közt rendkivüli közgyülését, hogy a Brassóban december 7-én tartandó nagygyülésre megtegye az előkészületeket. A csikszeredai Európa szálló nagytermét zsufolásig megtöltötte a kiküldöttek óriási tömege. A megjelentek között ott volt Görög Joachim volt szenátor esperes, Szabó György gyergyószentmiklósi esperes, Balog Géza, a Csikszeredai Takarékpénztár igazgatója, Puskás István bankigazgató, dr. Nagy Jenő gyergyószentmiklósi ügyvéd, dr. Pál Gábor a csikmegyei magyarság ismertnevü vezére, Incze Domokos csikszentgyörgyi esperes, a Magyar Párt tagozatának elnöke, dr. Imreh Gábor, a párt titkára, dr. Sándor Balázs ügyvéd, ifj. Benke Antal, Péterffy Lőrinc esperes, dr. Kovács Károly, Részeg Viktor, a Csiki Lapok szerkesztője, Adorján Imre, a csikszeredai Gazdasági Egyesület titkára, Kovács András, a csikszeredai tanitóképző igazgatója, Gábosi Dénes, csikszentmihályi plebános, Bartalis Ágost, nyug. főszolgabiró, Kovács Sándor ny. rendőrkapitány, Balog Ferenc ny. honvédezredes, Márkus Endre csiktaplócai plebános, Pototzky Pál kereskedő, és Bartha János a Csikszeredai Takarék cégvezetője.

Egységben az erő

A közgyülést Incze Domokos, a Magyar Párt csikszeredai tagozatának elnöke nyitotta meg, ki miután üdvözölte a gyülésen megjelenteket, kijelentette, hogy sohasem volt nagyobb szükség a magyarság egységének megőrzésére, mint épen a jelenlegi nehéz körülmények közepette. Sajnálatos — ugymond, hogy épen most akadnak olyan emberek, akik a párt egységének megbontására törekszenek. Számtalan panasz pangzott el az utóbbi időben azért, mert a Magyar Párt müködése állitólag nem járt a kellő eredménnyel. Ezeknek oka legnagyobbrészt az, hogy a Magyar Párt müködése iránt a magyarság szélesebb rétegeiben nem nyilvánult meg a szükséges érdeklődés. Az egység bizonyos mértékben való megbomlását párton kivüli okok idézték elő. Megállapitja, hogy a Magyar Párt minden tekintetben megtette kötelességét. Ezután felolvasta dr. Szele Béla és a Magyar Párt brassói tagozatának üdvözlő levelét, melyet a közgyülés rendkivül melegen fogadott, majd felkérte Adorján Imrét a gyülés jegyzőkönyvének vezetésére.

A nagyhatásu megnyitó beszéd után dr. Imreh Gábor, a csikszeredai tagozat titkára ismertette a Magyar Párt történetét a Néppárttal való egyesülés óta.

Tatarescu az ismert tárgyalások folyamán bizonyos engedményeket helyezett kilátásba, ha a változtatásokat keresztül viszik. (Felkiáltások: »Nem kérünk az ilyen engedményekből.«)

Delegáltak a brassói nagygyülésre

A beszéd után megválasztattak a brassói nagygyülésre küldendő tagokat. Csikszeredából: Balog Géza, Kovács Károly, Dóczy János és Szántó Samu dr. Póttagok Gáspár József, Dávid Ignác, Bartha János, dr. Imreh Gábor, Alcsikból: Pataky Antal, Bartha Ferenc, Darvas Albert, Nagy Jenő dr., Incze Domokos, Péterfy Sándor, Demes Elek. Póttagok: Szabó Elek, György Gábor, Mátyás Ferenc, Lukács Dávid, Kánya Zakariás, Dávid Ferenc és Lőrinc Jakab. Felcsikból: Bartha Mihály, Biró Ferenc, Péter József, Orbán János, Ágoston József, Molnár Péter, Biró Kálmán. Póttagok: Boga István, Ditró Gyárfás, Csáki Gergely, Antal Gábor, Dávid Kálmán, Miklós Antal, György Lajos. Gyergyószentmiklósról Görög Joachim, Benke Antal, Szabó György, László Dénes dr., Puskás István. Póttagok: Gáspár Máté, György Fazekas András, dr. Sándor Balázs, Merza László. Szárhegyről: Angi István, Sipos Sándor. Ditróból: Puskás István, Liebl Ede, Mezei Ferenc. Remetéről: Borbély Albert, Gál Tamás, Balázs Imre, Nagy Imre, Török Ferenc, dr. Péterfy Lőrinc, Pál Lajos, Balázs Ferenc, Egyed József.

A határozati javaslat

A névsor felolvasása után dr. Nagy Jenő beterjesztette határozati javaslatát. A határozati javaslatban kimondják: A magyarság egysége a brassói nagygyülésen minden körülmények közt megőrzendő. A magyar nemzeti kisebbségnek politikai pártkerete a Magyar Párt, amely egység és összemüködés nélkül el sem képzelhető s mindenki, aki magyar részről közvetve, vagy közvetlenül ennek megbontására törekszik, elitélendő és a magyarság ellenségének tekintendő. Az elnökválsággal kapcsolatban utasitja a brassói nagygyülésre delegált tagokat, hogy a romániai magyarság egységének megőrzését legelső kötelességüknek tartsák. Lehetőség szerint az elnöki állás betöltése mellett foglaljanak állást, de ha a nagygyülésen a magyarság többi képviselőivel egyetértésben nem találnának az elnöki szék betöltésére megfelelő jelöltet, akkor a csikmegyei tagozat képviselői a Direktórium megalakitásának tervét fogadják el.

A határozati javaslat nyomán élénk vita indul meg, melyen több ellenvetés hangzott el, végül is a közgyülés egyhanguan hozzájárult a javaslathoz.

Elégtétel Pál Gábornak

A határozati javaslat elfogadása után Balog Géza sajnálkozását fejezte ki azon, hogy amikor a magyarság a legsulyosabb perceit éli, akkor támadnak sorainkban olyan emberek, akik a Pártot konkolyhintéssel apró részekre akarják bomlasztani. Ezt legjobban Pál Gábor esete bizonyitja (Pál Gábor nevének emlitésekor lelkes éljenzés tör ki ugy, hogy a szónok percekig nem tudja beszédét folytatni.) Ezt az embert, aki a magyarságért szivvel-lélekkel dolgozott, soha nem vitte vásárra népe érdekeit, egy kisebbségi sajtóorganum sulyosan megbántotta. Pál Gábor a dolgot törvényszék elé vitte és mindaddig nem vesz részt a magyarság politikai irányitásában, mig teljes elégtételt nem kap. Egyben felemlitette a kamarában a Sándor Józsefet ért inzultust is. Javaslatára a közgyülés elhatározza, hogy üdvözlő táviratot küld Sándor Józsefnek.

Kovács Károly dr. beszédében egy pártlap alapitásának kérdését vetette fel. Ez a lap a Magyar Párt hivatalos sajtóorganuma lenne és a pártmozgalmakról, szervezkedésekről, belső eseményekről értesitené a magyarságot.

Egy rosszul elsült ágyu

A gyülés eddig egyöntetü menetét sajnálatos incidens zavarta meg. Zomora Dániel felszólalásában kifogásolta, hogy a közgyülésről a székelység dolgozó tömegei távol maradtak s a terem széksorain csak intellektuelleket lát. Zomora e szavainál a felháborodás óriási hulláma zugott végig a termen. Mindenfelé szenvedélyes felkiáltások hangzottak: »Szomoru, hogy egy magyar igy beszélhet Szégyelje magát!« Az elnök kijelenti, hogy végtelenül sajnálja ennek a kijelentésnek megtörténtét és hogy a megjelenteket feltétlenül a százötvenezernyi csiki magyarság képviseleteinek kell tartanunk.

Mikor Zomora látta, hogy a közhangulat teljesen ellene fordul, odamódositotta kijelentését, hogy csak azért sajnálkozott, mert a harisnyás székelység nem jelent meg a közgyülésen, majd beismerte, hogy a megjelentek valóban képviselik Csikmegye magyarságát.

Az elnök zárószavában megköszönte a megjelenteknek a gyülésen tanusitott egységes magatartását, majd köszönetét fejezte ki a sajtó képviselőinek megjelenésükért és felszólitotta a jelenlevőket, hogy minél számosabban jelenjenek meg a brassói nagygyülésen.

Metropolitaválasztás akadályokkal

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A nagy választó kollegium ma délután ült össze, hogy a megüresedett bukovinai metropolitai állást betöltse. A választógyülés megnyitása után Lupu dr. a szónoki emelvényre sietett, beszédet akart mondani, a liberális szenátorok és képviselők azonban nem engedték szóhoz jutni. Végre helyreállt a csend, s Lupu elmondhatta vétóját, amelyben kifejtette, hogy a jelölés nem érvényes, mert azt a szinódus nem hagyta jóvá. Lupu dr. kifogásait azonban nem vették tudomásul, s igy a választás megtörtént, a melynek eredménye szerint Nic. Cotlarciuc püspököt választották meg 217 szóval bukovinai metropolitának.

Erdélyi Múzeum-Egyesület Kolozsvári Fiókja - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár Erdélyi Gyűjtemény - Biblioteca Școala Alăpitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár Erdélyi Gyűjtemény - BCU Cluj

Tömegesen hazaküldték a bevonult nem román önkénteseket

A jövő novemberben újra be kell vonulniok — Ha nem vizsgáznak sikerrel, elvesztik önkéntesi jogukat — A hadügyminiszter a szász képviselőknek megígérte, hogy vizsgálatot rendel el

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A védőtörvény értelmében november elsejére bevonulásra szólított önkéntesek egy része a behivó parancshoz hiven a megjelölt állomáshelyen szabályszerü időben és módon jelentkezett. Egy része nagyszebenben, másrésze Kolozsvárt, sokan Plojestiben, ismét mások, mint a tüzériskolához tartozók, Krajovában.

Ez utóbbi helyen az Erdélyből való magyar, szász és zsidó önkéntesek abban a tudatban jelentkeztek, hogy önkéntesi évük bevezető tanulmányait zavartalanul fogják elvégezni, aminthogy egyesek állásukat ebben a meggyőződésben hagyták el, mások főiskolai tanulmányukat ebben a meggyőződésben szakitották meg, valamennyien pedig ugyanezen tudattól áthatva, ezreket költöttek el a felszerelésre és utazásra is.

A Krajovába bevonult nemrománajku önkéntesekre azonban keserves csalódás várt. Nem is szólva arról, hogy az étkezésük siralmasan rossz (a városban való magánkosztolást ezek részéről különcködésnek minősitették), a fekvőhelyük pedig kemény deszka volt, a megalázásnak számos kinját kellett elviselniök.

A tüzériskolában a vezető kapitány előtt sorban be kellett mutatkozniok, de nem csupán a nevük megemlitésével,

hanem együtt a fajuk megjelölésével is:

Kiss Péter magyar, Schneider Oszkár szász, Krausz Salamon zsidó és igy tovább. Ez bizonyára a demokrácia nevében és a katonai képesség fokozása végett. A román önkéntesek ilyetén jelentkezése teljesen simán történt, de a nemrománokét rendszerint lealacsonyitó kommentárok is kisérték.

Ez azonban még mind hagyján; aki bevonul, az el van készülve rá, hogy nem a müvelt társalgó szellemében kezelik, s hogy különösen magyarnak és zsidónak a faja miatt sok mindent kell türnie, szenvednie, a szolgálat ideje alatt.

Egész egzisztenciára kiható, rendkivül sulyos és sürgős orvoslást követelő azonban az az eljárás, hogy az önkéntesi év leszolgálására jelentkezett önkénteseket bevonulásuk után két héttel, azon a cimen, hogy nem tudnak románul,

hazabocsátották azzal, hogy majd a jövő év novemberére jelentkezzenek ujra és ekkor vizsgázniok kell, s ha meg nem felelnek, önkéntesi jogukat elvesztve, két évig kell szolgálniok.

Ilyen módon a 134 tüzérönkéntes közül 64 fiatalembert hazaküldtek, természetesen csak magyarokat, németeket és zsidókat, ezek közt olyanokat is, akik majdnem perfektül beszélik a román nyelvet. A nem románok közül csak egy magyar, aki tán görög katolikus és a regátban született, két szász és négy vagy öt regátbeli zsidó önkéntes maradhatott szolgálatban.

Már most tessék elképzelni, hány maradt ezek közül állás nélkül (távozásuk után helyüket betöltötték, vagy a pénzkrizis cimén nem fogadták őket vissza), hánynak az egzisztenciája omlott össze, s milyen rettenetes helyzet elé került a legtöbbje. És ez nemcsak Krajovában történt meg a bevonult önkéntesekkel, hanem értesülésünk szerint

Plojestiben és egyéb állomásokon is.

Nagyon kivánatos volna, ha e sérelmet képviselőink a parlamentben is szóba hoznák, s ha az érdekelt szülők és ifjak sürgősen deputációval fordulnának a hadügyminiszterhez, sérelmük orvoslása végett.

Bukarestből jelentik: A német parlamenti párt egy küldöttsége a hadügyminiszter elé járult és tiltakozását fejezte ki ama tarthatatlan rendszer ellen, hogy a bevonult önkénteseket a román nyelvből külön vizsgának vetették alá. Ennek a »felvételi« vizsgának az volt az eredménye, hogy bevonult kisebbségi önkéntesek kilencven százalékát visszautasitották. A küldöttség szigoru vizsgálat megindítását kérte. A hadügyminiszter megigérte, hogy azonnal megindítja a vizsgálatot, s a korábbi állapotot állitja vissza, mihelyt a most bevezetett rendszer nem válik be. (!)

Mindenütt jó, de legjobb otthon

Elviselhetetlen a Braziliába vándorolt magyarok sorsa
Egy sao-paulói magyar ujság intelmei

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Számtalanszor foglalkoztunk már a délamerikai kivándorlás kérdésével és ismételten rámutattunk hiteles adatok, megdönthetetlen tények felsorolásával arra, hogy vesztébe rohan mindenki, aki a szülőföld rögéhez hütlenné válva, csábitó szó lidércfénye után futva Délamerikába vándorol. Most megint foglalkoznunk kell ezzel a kérdéssel, hogy megint egy lépést tehessünk előre azon az uton, mely honfitársaink felvilágositásához, észretéréséhez vezet.

Kis Imre, lapunknak egyik Braziliában (Santos R. S. Francisco 156) lakó barátja levelet intézett hozzánk, melyben arra kér, hogy folytassuk felvilágositó munkánkat és a délamerikai kivándorlók igazi helyzetének megismertetése végett közöljük le Sao Pauloban megjelenő »Délamerikai Magyar Ujság« cimü napilap vezércikkét, mely óva int mindenkit a meggondolatlan kivándorlástól. »Ha már egy itteni ujság is szükségesnek tartja felemelni szavát a kivándorlási őrülettel szemben.« — irja Kis Imre, — »akkor elhihetik otthon élő véreink, hogy nem gazdaság, hanem szenvedés és nyomor vár itt azokra, a kik szülőföldjüket hütlenül elhagyva, Braziliában keresnek érvényesülést«. Igaza van Kis Imrének és ép azért az alábbiakban közöljük a sao-pauloi magyar lap cikkét:

Megint magyarokkal megrakodva érkeznek Santos kikötőjébe a hajók. Egy darabig szünetelt a magyar kivándorlók özönlése és most elszorult szivvel tapasztaljuk, hogy ismét megindult.

Honnan jön az a sok magyar, minek jön és mit fog itt csinálni? — kérdezzük önmagunktól és feleletet az első két kérdésre a külföldi magyar lapok, az utóbbira pedig Sao Paulo megadják.

Tudják azok az emberek, akik keservesen összeszedett vagyonkájukkal kijönnek, hogy mi vár rájuk? Tudják azok a munkások, a kik hosszu éveket egy gyárban töltöttek, hogy mit jelent munkahelyük folytonos változtatása?

Nem tudnak ezek semmit, nem törődnek semmivel, nem kérnek tanácsot, mert »komájuk« levele, amit Braziliából irt nekik, tiszta bizonyiték, hogy csak ott van igazi élet és csak ott lehet meggazdagodni.

Pedig, ha Európa bármelyik kikötőjében bevárnának egy Délamerikából érkező hajót, megtudnanták, hogy miért hagyja annyi ember el a kincsek birodalmát, és miért törtet mindenki haza, szülőföldjére. De nem kell kikötőket látogatni, csak forduljanak egy ismerősükhöz, aki már megjárta az utat és kérjék ki az ő tanácsát. Vagy irjanak nekünk és kérdezzék meg, hogy mit kereshet — abban a korban, amelyben van és azzal a foglalkozással, mellyel otthon csak éppen, hogy megélhet, — itt, Braziliában.

Majd mi megirjuk a választ. Őszinték leszünk, nem fogjuk eltagadni, hogy nehéz ugy iparosembernek, mint más foglalkozásbelinek az elhelyezkedés, és megelégedett az, aki csak annyit keres, hogy kenyérre és feketekávéra telik.

Higyjenek már egyszer nekünk is, akiknek semmi érdeke hazánkfiait a milliók tól — melyet állitólag rövid ittartózkodás után meg lehet szerezni — megfosztani. Nem mérvadó a braziliai »komá«-nak a levele, aki szégyenli bevallani, hogy vállalkozása kudarcot vallott és szinesen megfestett hazugságaival ballépését akarja mentegetni. Ne higyjenek a lelkiismeretlen csábitók meséinek sem, mert ha azok vállalják is a kiszállitásukat Braziliába, partraszállásuk után faképnél hagyják őket, mint ahogy arra már volt precedens.

Az a visszavándorlási folyamat, ami az utolsó időben itt megindult, a rosszabbodott elhelyezkedési viszonyokkal magyarázható. Ezek az emberek, akik palotáról, autóról és kényelmes életről álmodoztak, mindennapos munkássorsukat szivesebben viselik el otthon, mint itt az idegenben, ahol idő kell viszonyaik megváltozásának kivárásához.

Mi elitéljük azokat, akik gyáván megtutottak a nélkülözés elől, mert felfogásunk, hogy az, aki egyszer kijött és elhatározott szándékkal, — nem a körülmények kényszerítő hatása alatt — dolgozni akart, az maradjon addig itt, mig kivándorlásának valamelyes célját elérte.

Nem is akarjuk cikkünkkel azt elérni, hogy pakoljon mindenki, aki nem találta meg számitását, hanem elejét akarjuk venni az otthoni bekötöttszemü emberek csalódásainak.

Azért figyelmeztetünk még egyszer mindenkit, aki szülőföldjét el akarja hagyni és ide kivánkozik, jól mérlegelje az esélyeket, jól fontolja meg lépésének következményeit és szivének magyaros érzését ne igyekezzen elnyomni.

Mindenütt jó, de legjobb otthon...

Reméljük, hogy ennek a cikknek meg lesz a felvilágositó hatása. Egyébként, aki igazán hü képét kivánja nyerni az Eldorádónak hazudott délamerikai állapotoknak, annak lelkiismeretes felvilágositást ad Kis Imre, aki hozzánk intézett levelében erre készségesen nyilatkozott.

Mindenesetre szivleljék meg azok, akik a kivándorlás gondolatával foglalkoznak, a Kis Imre és a sao-pauloi magyar lap intelmét és ne hallgassanak a kivándorlási ügynökök csábitásaira.

Orlow doktor fényképei

József főherceg nem ismerte meg bennük Orth Jánost

(A Brassói Lapok munkatársától.) Ezév tavaszán óriási port vert fel a sajtó hasábjain az a hir, hogy Newyorkban meghalt egy Orlow nevet viselő ember, aki nehány héttel halála előtt barátainak bevallotta, hogy huzamosabb ideje álnéven élt, nem Orlow a neve, hanem Orth János, azaz János Szalvátor főherceg. Az egykori Habsburg főherceg titkát egyetlen lény ismerte csak, Mrs. Charlotte Fairchild, aki barátnője volt az állitólagos főhercegnek. Mrs. Charlotte Fairchild előkelő amerikai családból származó idősebb nő, aki saját szórakozására fényképező mütermet rendezett be, amelyben annakidején kétszer lefényképezte barátját, az állitólagos Orth Jánost. Most már mindössze ez a két fénykép döntheti el, vajjon csakugyan Orth János volt-e Orlow doktor? A képeket most eljuttatták József főherceghez, aki ismerte János Szalvátor főherceget és igy tőle várták annak megállapitását, hogy azonos-e Orlow dr. Orth Jánossal. A főherceg azonban a két fényképben nem ismert rá a harmincöt évvel ezelőtt látott János Szalvátor főherceg arckarakterére, bár ő is felfedez némi hasonlatosságot. Hasonlóképen nem tudott bizonyosat mondani a főherceg a lefényképezett Orlow felső karján látható vágott eperalaku anyajegyről sem, amelyről pedig a legendák szerint feljegyzések vannak a Habsburg család birtokában, mint Orth János megtéveszthetetlen ismertetőjeléről.

Bizalmat szavaztak a Herriot-kormánynak

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A kamarában azokra a szocialista felszólalásokra, amelyek a gazdasági helyzet javitását sürgetik, Herriot kifejtette, hogy lehetetlen nehány hónap alatt jóvátenni a négy legutóbbi esztendő vétkes gondatlanságait. A jobboldal zajos tiltakozása közben folytatja:

— Halálos veszedelem volna a költségvetés egyensulyát helyre nem hozni. A kormány azoktól kér pénzt, akiknek van.

Bonesfou (nemzeti blokkbeli) napirenden kivüli interpellációiban követeli, hogy a kormány azonnal közölje tervét, amellyel a vagyonadót akarja végrehajtani. Herriot az interpelláció elhalasztását kéri, s felvetette a bizalmi kérdést. A kamara háromszázharminc szóval százizenhét ellen bizalmat szavazott.

Iskola-Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

BRASSO

— **Szent Antal estély.** A brassói róm. kath. Nőegylet szegényeinek segitése céljából évenként rendezett Szt.-Antal estély sorozatát a mai vasárnappal, f. hó 9-vel megkezdi az el. isk. rajztermében a következő müsorral: 1. dr. Péter Antal apátplebános megnyitó beszéde. 2. Nyitány, játsza Pusztai Béla zenekara; 3. Szemlér Ferenc főgimn. igazgató szabad előadást tart; 4. Mettner Iván énekel, zongorán kiséri Klész Gabriella; 5. Farczádi Sándor szaval saját költeményeiből; 6. Petrisor János hegedün játszik, hárfán kiséri Sulák Ferenc; 7. Monológ: Előadja Tódor Piroska; 8. Egyveleg, játsza Pusztai Béla zenekara. Háziasszonyok: Raátz Albertné. Zsigmond Györgyné és Joó Győzőné. Az estély kezdete d. u. 6 óra. Belépti dij nincs, önkéntes adományokat azonban szegényeink részére köszönettel fogadunk.

— **Eljegyzés.** Szegő Pirit Brassóban, eljegyezte Hollós Antal, Dévaról. (Minden külön értesités helyett.)

— **Kettészakadt a brassói személyvonat.** A 428. számu személyvonat, mely délután 3-kor indul Brassóból Bukarest felé, tegnap a tömös-predeáli hosszu alagutban kettészakadt. Az elszakadt vonatrészt azonnal befékezték ugy, hogy semmi kár nem történt. A vonat Predeálról ismét pontos időben indult el.

— **A Brassói Székely Társaság** előadásától már csak nehány nap választ el. A rendezőség az utolsó simitásokat végzi, hogy Gárdonyi Gézának, Fehér Anna cimü parasztdrámája, melyet annak idején a pesti Magyar Szinház mutatott be, kifogástalan előadásban kerüljön a brassói magyarság elé. A darab szereplői korhü jelmezekben vonulnak fel s a legjobb tudásukkal igyekeznek visszatükröztetni a mü drámai szépségét. Jegyek az előadásra Király Lajos Kolostor-uccai és a Derby cipőüzletben válthatók, Kapu-ucca 44. sz. a. még pedig Királynál a jobboldali és a Derby cipőüzletben a baloldali jegyek.

— **Felhivás!** A »Lömaan Akko« akció ismertetése iránt érdeklődőket f. hó 11-én. (kedden) este 8 óra 30 percre meghivjuk az Árvaház uccai tanácsterembe. A helyi bizottság.

— **A brassói róm. kat. egyházi énekkar** elnöksége ez uton értesiti tagjait, hogy le nem küzdhető akadályok miatt egyelőre az énekkari próbákat a következő időben tartja: a női kar részére minden kedden és pénteken délután 6—7 óráig, a férfikar részére pedig minden szerdán és szombaton szintén délután 6—7 óráig.

KOLOZSVAR

— **A magyar evangelikusok békét akarnak.** A kolozsvári luteránusok körében támadt ellentét megszüntetésére a magyar evangelikusok figyelemreméltó lépést tettek. Felajánlták a szász hitsorsosoknak, hogy mindkét részről kiküldendő 15—15 tagu delegáció üljön össze és tárgyalják meg együtt a békés kibontakozás módjait. A szászok még nem válaszoltak az ajánlatra.

— **Egy hónapi fogház felségsértésért.** A kolozsvári hadbiróság ma tárgyalta Banciu Antal felségsértési pörét. Banciu ugyanis a gyulafehérvári koronázás alkalmával kissé boros fejjel tiszteletlenül nyilatkozott a királyról. Másnap már elfogta a sziguranca s a biróság ma Donca dr. védőbeszéde után egy hónapi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre itélte Banciut.

— **Sztrájkba kergetik a kolozsvári Renner-gyár munkásait.** Kolozsvárról jelentik: Az itteni Renner-féle bőrgyár három hónappal ezelőtt szerződést kötött munkásaival. Ennek a szerződésnek a megállapodásai, bár nagyrészben a munkaadó érdekeit szolgálták, mégis adtak némi koncessziót a munkásságnak. A bőrgyár most ezt a koncessziót is megsokalta, s a szerződést felmondta, azzal, hogy annak intézkedései nem felelnek meg a gyárnak. A gyár azt kivánja, hogy az eddigi két munkás katogória — a szakmunkási és segédmunkási — helyett hármat állapitsanak meg. Ez a harmadik kategória a gépmunkásoké volna, amelybe az eddigi szakmunkások egy részét degradálnák le, természetesen jóval kevesebb fizetéssel. A két hétben megállapitott szabadságot négy napra akarja leszállitani a gyár, ugyanekkor azonban az akkordmunkásokra nézve is uj árszabályt akar megállapitani, amelynek a lényege az, hogy a gyár azt a munkaidőt, a mely alatt a munkás nyersanyag hiányában nem dolgozik, nem fizeti. A gyár bejelentette egyuttal a munkásoknak, hogy az üzemnek ezt az indirekt csökkentését később direkt üzemreducio fogja követni. A gyár munkásai a héten szakadatlan tárgyalásokat folytattak a gyár igazgatóságával, de eredményre nem jutottak. A szerződés ügye igy hétfőn a munkaügyi felügyelőség elé kerül tárgyalásra.

— **Gyermekével együtt elütötte a vonat.** Tudósitónk jelenti: Szombaton délután Apahida állomáson egy tolató tehervonat elütött egy töltésen kisgyermekével átmenő asszonyt. Az asszony azonnal meghalt. Fiának karját vágta le a vonat és azonnal kórházba szállitották. A szerencsétlenül járt nő személyazonosságát nem sikerült megállapitani.

TEMESVAR

— **Zarándoklat Rómába.** Tudvalevően 1924 karácsony ünnepével kezdődik a római katolikus egyházban a szent év, mely alatt a világ minden tájáról Rómába zarándokol a hivők serege. A csanádi egyházmegyéből induló zarándoklat rendezésére Temesvárott Blaskovits Ferenc prelátus elnöklete alatt bizottság alakult, amelynek tagjai Magyary Pál, Kayser Lajos kanonok, Járossy Dezső székesegyházi karnagy, Réthy Imre dr. teologiai tanár, Valtner József dr. püspöki titkár.

— **Ujra szabadlábra helyezték Kovács Jenőt.** Az Esti Lloyd immár kétszer letartóztatott és szabadlábra helyezett igazgatóját az ügyészség ismét szabadlábra helyezte. A biróság bekérte a vállalat könyveit, azonban a könyvelés olyan rendetlen volt, hogy semmit sem tudtak azokból megállapitani.

— **Harangszentelés a gyárvárosi szerb templomban.** A gyárvárosi szerb templomban megtartandó vasárnapi harangszentelésre ma Temesvárra érkezett Letics György nagykikindai püspök. Ma délelőtt a katedrálisban nagy misét tartott, mely után a lelkészek és tanitók tisztelgését fogadta.

— **Megkezdték a munkásotthon épitését.** A bánáti szakszervezeti tanács ama akciója, hogy egy munkásotthont épitsenek fel, a megvalósulás stádiumába lépett. A munkásság a telket ünnepélyesen átvette a várostól, s az épités munkája már meg is kezdődött. A minden lehetőségre számitó beosztás a munkásotthont az ország legtökéletesebb ily irányu épületévé fogja tenni. A munkásotthonnak husz különböző terme lesz. Ezenkivül a munkásintézmények, dalárdák részére külön helyiségek állanak majd rendelkezésre. A közös könyvtárban egyesiteni fogják a munkásegyesületeknek körülbelül tizenkétezer kötet könyvét.

LUGOS

— **Az uj lugosi plebános installációja.** Egyszerü, de bensőséges formák között tegnap iktatták be hivatalába Lugos uj plebánosát, Révay Kelemen minorita házfőnököt. A nagy népszerüségnek örvendő plebánost megérkezésekor a vasuti állomáson a katolikus hitközségi választmány teljes számu küldöttsége fogadta, a templomajtóban pedig dr. Asbóth Viktor, a minoritaház ideiglenes főnöke üdvözölte a templomkulcsok átadása közben. Az uj plebános azonnal a templomba vonult, melyet zsufolásig megtöltöttek a hivek ezrei és megtartotta német és magyar nyelven beköszönő beszédét. Az istentisztelet végeztével az egyházközség képviselete, a Szociális Missziótársulat és a Mi Asszonyunk zárda tisztviselői az uj plebános házfőnök előtt.

— **Iróasztal mellől a halálba.** Nagy felfordulást keltett ma délelőtt a lugosi vármegyeházán egy régi szorgalmas vármegyei tisztviselő hirtelen halála, akit hivatalában ért el az utolsó óra. Curiac Lajos 56 éves vármegyei irodaigazgató, az utlevélosztály főnöke vidám hangulatban végezte szokott napi teendőit még a halála előtti percekben is. Épen felállott iróasztala mellől, hogy a szomszédos irodahelyiségbe menjen át, amikor hirtelen összeesett és azonnal meghalt. Agyszélhüdés ölte meg a kiváló és népszerü tisztviselőt, akinek családja iránt megyeszerte nagy részvét nyilvánul meg.

KARANSEBES

— **Királyszobor Karánsebesen.** Karánsebesen a közel jövőben őfelségének a királynak szobrot emelnek. Karánsebesi hiradás szerint az uj királyszobor ugyanarra a talapzatra kerül, amelyen L. Ferenc József, a karánsebesi vagyonközség megalapitója szobra állott.

SZATMAR

— **Akció az elbocsátott tisztviselők érdekében.** A román nyelvü vizsgán elbuktatott és elbocsátott városi tisztviselők érdekében akció indult meg, amely szerint arra kérik Cantoniari vármegyei prefektust, hogy halassza el a tisztviselők elbocsátását, mert az illetők jórészt családfenntartó emberek, akik most télen a legszörnyübb nyomorba jutnának. Az akcióban a megyebeli szenátorok és képviselők is résztvesznek, akik a száznál több elbocsátott tisztviselő nevében interveniálnak és ezek számára nyugdij hiányában végkielégitést kivánnának. Ebben a nemes társadalmi akcióban Szatmár város egész társadalma részes.

— **Irtóhadjárat a mérges legyek ellen.** Szatmár egyik beépitett területének közepén nagy mocsár fekszik. Ebből a mocsárból, mint óriási tömegben maró legyek repültek föl, melyek sürü rajokban lepték el a környék házait és csak valóságos irtóhadjárattal sikerült a mérges legyeket elpusztitani. Az egészségügyi bizottság előterjesztést tett a mocsár betömésére.

NAGYVARAD

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Huzella Ödön kollegánkat, a Brassói Lapok nagyváradi tudósitóját. Édesanyja, Huzelláné Perfanter Berta 64 éves korában elhunyt. A köztiszteletben álló uriaszszony temetése vasárnap délután lesz.

MARAMAROSSZIGET

— **A máramarosszigeti törvényszék uj elnöke.** A törvényszéki elnökválság hullámai végre lecsendesedtek, s az uj elnök kinevezését általános megnyugvás követte. Az igazságügyminiszter egy Bukarestből érkezett megbizható távirat szerint Moys Gyula táblabirót a máramarosszigeti büntetőtanács elnökét nevezte ki Lázár Sándor volt törvényszéki elnök utódjául. A kinevezés érdemes birót állitott a máramarosszigeti törvényszék élére. Moys Gyula régi máramarosi család sarja, aki már husz év óta müködik a máramarosszigeti törvényszéknél. Lázár nyugdijazott elnök munkatársunknak kijelentette, hogy belenyugszik a törvényes intézkedésbe, bár nyugdijaztatása még munkabiró korban érte őt. Mivel továbbra sem tud munka nélkül élni, elhatározta, hogy bejegyezteti magát az ügyvédi kamarába és ügyvédi irodát nyit Máramarosszigeten.

SZÁSZRÉGEN

— **A dalárda negyven éves jubileuma.** A szászrégeni magyar dalegylet a város polgárságának élénk részvétele mellett ma kezdte meg negyven éves fennállásának jubileumi ünnepségét. Az ünnepélyen impozáns számban jelentek meg a testvéregyesületek.

DÉS

— **Papok katonai jelentkezése.** A dési katonai sorozó körlet (Cercul de Recrutare) parancsnokának megkeresésére az erdélyi róm. kath. püspöki hivatal ez uton hivja fel a dési körlet területén lakó papságot, hogy annak minden tagja, ha még nem mult el 60 éves, jelentkezzék, a dési katonai parancsnokságnál, a következő igazolványokkal: 1. születési bizonyitvány (keresztlevél), 2. fölszentelési bizonyitvány, 3. valami katonai bizonyitvány az osztrák-magyar és a román hadseregtől. A jelentkezés ideje nov. 10. (4879—1924. püsp. szám.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-ucca) 22. — Telefon 6-36.
Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Piața Regele Ferdinand 18. Telefon 177.
A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább; Ausztriában 2500 o. K., Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékü valuta.

Hétfő, november 10.

Katolikus naptár: Av. András. — Protestáns naptár: Márton. — Görög naptár: Orestes. — Izraelita naptár: 5685. Hesvan 13.

A nap kel 7 óra 5 perckor, nyugszik 16 óra 53 perckor.

Kedd, november 11.

Katolikus naptár: Márton pápa. — Protestáns naptár: Kunibert. — Görög naptár: Muna és Viktor vértanuk. — Izraelita naptár: 5685. Hesvan 14.

A nap kel 7 óra 6 perckor, nyugszik 16 óra 52 perckor. Holdtölte: 14 óra 31 perckor.

— Időjárás: Változékony hüvös idő, esetleg csapadékkal.

Mariora szerb királyné bőröndjét eliopta a buccari-i állomásfőnök

Elajándékozta a királyi ékszereket

Belgrádból jelentik: Érdekes ügyben nyomoz Buccariban a belügyminiszter kiküldöttje. Mariora királynénak ugyanis, amikor nehány hónappal ezelőtt Buccarin keresztül utazott, eltünt egy utazótáskája, a melyben értékes ékszerek voltak. A kofferben két börkötésü könyv is volt, amelybe a királynő látogatói szokták a nevüket bejegyezni. A királynő eltünt táskájának felkutatására annak idején nyomozás indult, a mely azonban eredménytelen maradt.

Néhány nappal ezelőtt dr. Vargazon, a belgrádi vasutigazgatóság inspektora vasuti lopás ügyében folytatott vizsgálatot Buccariban. Az inspektor az állomásfőnök pénztárának átvizsgalásakor két értékes kötésü könyvet pillantott meg a könyvszekrényben, a melyben királyi monogramm volt. Az állomásfőnök izgatottan igyekezett elrejteni a könyveket. Dr. Vargazon lefoglalta a könyveket és feljelentést tett az állomásfőnök ellen a rendőrségen. A rendőrség a házkutatás során az állomásfőnöknél megtalálta a királyné bőröndjét és az ékszerek egy részét.

Az állomásfőnök kihallgatásakor azt vallotta, hogy a koffert irodajában találta és mert tulajdonosa nem jelentkezett, felfeszitette. A táskában talált ékszerekről megállapitotta, hogy a királyi ház tulajdonát képezik, mivel azonban a bőröndöt jogtalanul bontotta fel, nem mert jelentést tenni.

A vizsgálat során kiderült, hogy az állomásfőnök a kofferban talált értéktárgyakból sokat elajándékozott. Utazásai alatt a táskát is többször magával vitte. A tolvaj állomásfőnököt letartóztatták.

— **A mai ünnep.** Bukarestből telefonálják: Ma ülte meg a román egyház Szent Mihály és Gábor főangyalok ünnepét. A Mitropolián és a Szent Miklós templomban ünnepi istentisztelet volt. A Mihai-Viteazul érdemrend tulajdonosai délben a királyi palotában voltak ebédre hivatalosak.

— **Macdonald megirja memoárjait.** Londoni jelentés szerint Macdonald az angol munkáskormány volt miniszterelnöke egy amerikai kiadócég ajánlatára legközelebb megkezdi memoárjainak megirását.

— **Frohreich ügyesen védekezik.** Egyedy Arthur gyilkosát. Frohreichot, mint Budapestről táviratozzák, csütörtökön Sopronban ujra kihallgatta a vizsgálóbiró. Frohreich szemmelláthatóan beteg, a feje reszketős, a lábai remegnek. A vallatásnál azonban ügyesen védekezett. Azt erősitgette, hogy apósát erős felindulásában ölte meg. Egyedy gyalázta a családját s ez féktelen dühbe hozta. Arra nem emlékszik, dulakodtak-e, vagy már az első fogásra torkonragadta az öreget.

— **Megkezdődnek az előadások a soproni főiskolán.** A soproni főiskolai hallgatók gyülésén, mint Budapestről táviratozzák, helyen szótöbbséggel elhatározták, hogy a jelentkezési iveket minden feltétel nélkül aláirják Az előadások ennek következtében hétfőn megkezdődnek.

Hősök szobra a Petőfi-emlék elé

Miért kell Freidorfon két emléket emelni a világháboru hőseinek?

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A Temesvárral tőszomszédos Szabadfalu község nevezetes hely a Bánság történetében: 1849-ben, Temesvár várának utolsó ostroma idején ebben a községben volt elhelyezve Bem tábornagy főhadiszállása és itt, ebben a községben kapta a vezér lánglelkü, lantos szárnysegédje, Petőfi Sándor őrnaggyá való kinevezését. Ezen esemény emlékére a községnek Temesvár felé eső részén egy Petőfi-emlékmü emeltetett, a melyet Szabadfalu sváb lakossága mindig nagy tiszteletben tartott, rezgőlevelü sudár nyárfákkal határolt kisded ligetet emeltetett köréje s ennek gondozásával külön kertészt is foglalkoztatott.

A legutolsó időben azonban szokatlan dolog történt. A kisded Petőfi ligetet egyszerre csak ásni kezdték egyik oldalán, majd csiszolt köveket hoztak, melyekből valami garádics-félét emeltek s ennek közepébe szobortalapzathoz hasonló emelvényt épitettek.

Meglepetéssel fordul a tekintet e munkára: vajjon mi készül itten?

Csakhamar megtudjuk: a kisded Petőfiligeten belül, nagy arányunak igérkező ujabb emlékmü épül, mely egy Petőfit megörökitendő emlékmü elől a levegőt el akarja venni.

A község, mint majd minden bánáti község, néhány évvel ezelőtt a freidorfi temetőben kis mesterséges dombocskán gyönyörü keresztet emeltetett a világháboruban elesett hős fiai emlékére. Ott áll ez az emlék közvetlen a 49-i ostrom idején elhullt 50 honvéd emlékére állitott obeliszk mellett: s a községbeliek nagyrészének dicséretére legyen mondva: mindszentek és halottak napján mindakét emlék ékesen fel van virágozva, mind a két emlék lábánál gyertyák lángja ég hősök lelkéért, mindakét emlék előtt processzió imádkozik az elesettekért és hull a könnyek árja.

Ám — vannak a községben, akik annakidején a »hősök emlékét állitó bizottságba« nem kerülhettek be, ezek most hajrá! kontra-szobrot! s az első bizottságtól eltanult fogással irtak Amerikába szakadt falubeli embereknek, s gyült aztán az ő kezükbe is a dollár és most nekifogtak, hogy emeljenek ők is emléket a világháboru hőseinek! És mindennek tetejében a »kontrabizottság« azt is elhatározta, hogy az egyik falubeli hőst az uj emlékmü táblájára fel nem irják: önkezével vetett az véget életének, kinn, a csaták tomboló őrületében, maga is beleőrülve a rettenetben! Ezt nem irjuk fel oda, mondogatják: ennek az apja benne volt az első bizottságban és ezt az embert nem tekintjük hősnek!

Szabadfalu község jobbérzésü lakosságához (és megelégedéssel konstatáljuk a többséghez) apellálunk, ne türjék az ország-világra szóló kegyeletsértést: annak az emlékmünek, egy kontra-szobornak nincs ott mit keresnie!

— **Erzberger gyilkosát Romániába toloncolják.** Budapestről jelentik: A budapesti német követség megtagadta az utlevél kiadását Schultznak, s ennélfogva török vizumot sem kaphatott. Schultzot, hir szerint, Romániába fogják kitoloncolni.

— **Tüzvész pusztitott Rákospalotán.** Budapesti jelentés szerint Rákospalotán az elmult éjszaka kigyulladt egy faraktár és a tüz olyan rohamosan terjedt, hogy a szomszédságban levő lakóház és edényraktár is porrágegett. Megállapitották, hogy a tüz egy eldobott cigarettától keletkezett. A kár meghaladja a negyszázmillió koronát.

— **Magyarország szanálása.** Párisból táviratozzák: A Magyarország szanálásának programmját ellenőrző hattagu bizottság keddi ülésén foglalkozott az eddigi munkálatok állásával. A legközelebbi ülés januárban lesz.

— **Texas női kormányzója.** Newyorkból jelentik, hogy Texas kormányzójává legutóbb Fergusszon asszonyt választották meg. Texas államnak ez az első női kormányzója.

— **Három expedició a Monteverestre.** A világ legmagasabb és egyuttal idáig megmászhatatlan csucsára, a Monteverestre, a legutóbbi halálos kudarc ellenére, három uj expedició készül: egy angol, egy svájci és egy német. Az utóbbit a hires tiroli hegymászó, Pfeiffer Fülöp rendezi. A költséget gyüjtéssel hozzák össze.

— **Vizsgálat a terézvárosi kaszinó ellen.** Budapesti távirat jelenti: A terézvárosi polgári kaszinó ellen feljelentést tettek a főkapitányságon, amely szerint a kaszinó elsikkasztott két milliárdnyi pinkapénzt. A vizsgálat megindult.

Ujból tárgyalják a német—francia kereskedelmi szerződést

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A német-francia kereskedelmi szerződés tárgyalásait ma ismét megkezdették. A küldöttségek a tarifatárgyalások alapjául szolgáló javzékeket kicserélték.

— **Elhunyt egyetemi tanár.** Budapestről táviratozzák, hogy Pasteiner Gyula egyetemi tanár, a magyar müvészettörténelem világhirü tudósa ma hetvenkilencéves korában meghalt.

— **A magyar nóta védelme.** A magyarországi cigánymuzsikusok, mint Budapestről jelentik, memorandumban kérik a belügyminisztert, védje meg a magyar nótát és a cigányzenét az idegen jazzbandzene ellen.

— **Szobrot állitanak Tömörkényi Istvánnak.** Szegedről jelentik: A szegedi irók és müvészek elhatározták, hogy a város nagynevü szülöttjének, Tömörkényi Istvánnak szobrot állitanak. Evégből akciót inditottak meg, mely máris szép eredménnyel kecsegtet.

— **Trockij Olaszországban járt.** Egy római ujság megállapitja, hogy Trockij szeptember végén és október elején Olaszországban járt. Volt Velencében, Milanóban, Turinban és Rómában, ahol állitólag Mussolinivel is tárgyalt. A római szovjetkövet megcáfolja ezt a hirt.

— **Vasuti szerencsétlenség Franciaországban.** Párisból táviratozzák: A le-havrei gyorsvonat Rouennél egy alagutban kisiklott. Tiz utas megsebesült, kettő közülük halálosan.

— **Hirtelen fagy Franciaországban.** Párisból táviratozzák: A francia fővárost hirtelen fagy látogatta meg. Az elmult éjszakán egy férfi és három nő megfagyott.

— **A Szent Antal-perselyek fosztogatója.** Budapestről jelentik: A budapesti templomok Szent Antal-perselyeit már hosszabb idő óta megdézsmálták. Hosszas megfigyelés után tegnap végre a Ferencrendiek templomában rajtakapták Bulyovszky Ilona hivatalnoknőt, amikor az egyik perselyből pénzt vett ki. A megtévedett hivatalnoknő bevallotta, hogy eddig hetven milliót vett ki a perselyekből.

— **Franciaországban szigoritják az idegen ellenőrzést.** Párisból jelentik: Az orosz szovjet elismerése ujra felvetette az idegen ellenőrzés szigoritásának kérdését, az orosz politikai ügynökök beözönlése miatt. Egyelőre a Párisban megtelepedett negyvenezer külföldi megadóztatását tervezik.

— **Uj narkotizáló szer.** Egy nagyszerü narkotizáló módszert próbált ki a svéd lundi egyetem tanára, Thunberg. Mint narkotizáló eszközt, az aethylurethant használta. Egy békának a hátára a béka sulyának 0.75 százalékát kitevő urethant tett és 5—10 percen belül a teljes narkózis beállott. Az urethannak ez a sajátossága már ismeretes volt de hogy ez a hatás a békának annyira ellenállóképes bőrén keresztül bekövetkezzék meglepetésszerüleg hat. A tréfa, hogy az állatot oly módon kell harcképtelenné tenni, hogy sót hintünk a farkára, most ugy látszik valóra válik.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

— **Öngyilkos hirlapiró.** Bukarestből táviratozzák: Ma reggel nyolc órakor a Cizmiziu kertnek a hadügyminisztérium felőli részén egy fiatal ember holttestét találták. A nála levő iratokból megállapitották, hogy Lazar Elovici-nak hivják, hirlapiró, s a Bukarestben megjelenő L'Orient cimü lap munkatársa. Az öngyilkos fiatalember nehány levelet hagyott hátra, amelyben tettének okául anyagi gondjait hozza fel. Az öngyilkos fiatalember, aki mindössze tizenkilenc éves volt, elég ereje volt ahhoz, hogy revolveréből két golyót küldjön a mellébe.

— **Elhalasztották az emigránspörök főtárgyalását.** Budapestről jelenti tudósitónk, hogy a büntetőtörvényszék az emigránspörök főtárgyalását az ügyészség inditványára, mely a bizonyitó anyagot ujabb adatokkal akarja kiegésziteni, elhalasztotta.

— **Mire jó az orvos boncolókése?** A pécsi királyi tábla, mint lapunknak Budapestről táviratozzák, ma tárgyalta Huszár Csaba dr. szigetvári orvos bünpörét, aki éjszaka összetüzött Friedmann Ernő földbirtokossal és Tabak Antal orvostanhallgatóval és Friedmannt a boncoló késével mellbe szurta. A kaposvári törvényszék Huszár doktort azzal az indokolással, hogy önvédelemből használta a boncolókést, felmentette, Friedmannt ellenben kéthavi és Tabakot háromhavi fogházra itélte. A tábla itélete elé érdeklődéssel néznek.

— **Apad a Rajna. Kölnből táviratozzák:** A vizállás apad, az uccák kikerülnek a viz alól. A Bonn környéki szántóföldeket ujra kell vetni. A Rajna középfolyásán családok százai lettek hajléktalanok. A telefonvezetékek sok helyen megrongálódtak.

(*) **Modern Mozgó.** Érdekes és nem mindennapos müsor fut csak vasárnap a Modern Mozgóban. »Phrozo« cimü 12 felvonásból álló romantikus kalandor történetet tüzte ki az igazgatóság nem akarva ettől a gyönyörü filmtől megfosztani a brassói közönséget, a Rejtelmek háza monumentális film III. részének bemutatóját. hétfőre halasztva és igy vasárnap alkalma lesz a közönségnek a legjobb olasz művészek játékában gyönyörködni. A Rejtelmek háza III. részről csak annyit árulunk el, hogy ennél szebbet és érdekesebbet mozivásznon még nem vetitettek. Azok részére, akik nem nézhették meg a II. részt, hétfőn 5—7 és 7—9-ig a II. részt a harmadik résszel együtt vetitik.

Szőnyegek,
függönyök, asztal és ágytakarók, diványtakarók, butorszövetek és kész matracok
TELLMANN és SPEIL-nél
BRAŞOV. BUZASOR 8 SZ.
2107

KÖZGAZDASÁG

A kisiparosoknak is hitelt igér az Ipari Hitelintézet

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósitójától.) Nagyjelentőségü kérdés tárgyalásával foglalkozott az Ipari Hitelintézet minap tartott igazgatósági ülése. Mig eddig ugyanis a Hitelintézet csak a nagyipar részére juttatott hiteleket, most — meghajolva a gazdasági élet egyetemes érdekei előtt — elhatározta az igazgatóság, hogy a Hitelintézet a rendelkezésére bocsátott tőkékkel

a kisipart is segiteni fogja.

A segités módozataira, a hitelnyujtás megadására nézve különböző javaslatot terjesztettek elő, ezekre nézve azonban végleges döntés még nem történt. Az összegek nagysága felől is csak hozzávetőleges tanácskozások folytak.

A Hitelintézetnek az a célja, hogy előbb a kisiparosok szükségleteit állapitja meg, s ezért erre a célra

megyénként szándékszik értekezleteket tartani.

A végleges megállapodások a Hitelintézet legközelebbi ülésén fognak megtörténni.

Amily örömmel üdvözöljük a Hitelintézet e kezdeményező lépését, szükségesnek tartjuk leszögezni azt a várakozásunkat, hogy a Hitelintézetet az egyoldalu szempontok mellőzésével a tárgyilagos igazságosság s a kisipar tényleges szükségeltei fogják munkájában irányitani. Reméljük, hogy az amugy is megsanyargatott erdélyi kisipar nem lesz mostoha gyermeke az állam pénzével dolgozó Hitelintézetnek. A szükségletek megállapitásánál követendő eljárásra vonatkozólag pedig megjegyezzük, hogy Erdélyben az ipartestületek szolgálatait e kérdésnél mellőzni nem lehet. Az ipartestületek a maguk szakosztályaikkal az iparosok viszonyainak közvetlen ismeretével megfelelőbb forumok a tervezett közigazgatási értekezleteknél, a melyekre legfeljebb a régi királyságban van szükség.

A kiskereskedelemben nem csökkennek az árak

A ruhanemüek tovább drágulnak

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósitójától.) A nagy pénzhiány mellett azt várnók, hogy ez az árak kialakulására mérséklőleg hat s az életet olcsóbbá teszi. Sajnos, a termelési lehetőségek, s gazdasági viszonyok annyira zavartak, hogy a lej valutáris értékemelkedése az októberi átlag árakban még nem érezhető a kis kereskedelemben, sőt az előző hónappal szemben az áralakulat emelkedést mutat. Az árak alakulatát és irányát októberben a következő indexszámok mutatják.

A cukornál — mint ezt jeleztük — olcsóbbodás állott be. A szeptemberi 2660-as indexszám leszállott 2500-ra. Olcsóbb lett a turó is. Az előző hónapi 4280-as indexszám 4000-re szállott le. A többi élelmiszer ára jórészt stagnál. Általánosságban mondhatjuk, hogy az élelmiszereknél bizonyos megkönnyebbülés állott be, vagy legalább is nem emelkednek az árak. Az indexkulcs ugyanis a szeptemberi 4187-es számmal szemben októberben 4143-at mutat.

Nem kell azonban attól tartani, hogy e hajszálnyi lanyhulás az élelmiszerpiacon megtakaritásra ad alkalmat. A ruházati cikkek árai az egyensulyt helyreállitják. Érthető is. Jön a hideg, a tél, a meleg ruha nélkülözhetetlen, s ezt az alkalmat a kereskedői élelmesség felhasználta az árak emelésére, amelyre különösebb indokot nem találunk. A felsőkabát indexszáma 5870-ről 6190-re szállott fel, az ingeké 3750-ről 4500-ra, a harisnyáké 4006-ról 4660-ra. E cikkek közül — mint egyik legutóbbi számunkban közöltük — egyedül a pamut olcsobbodott, amelynek indexszáma 6870-ről 6750-re szállott alá. Mérséklést ez olcsobbodás nem hozott a ruhanemüeknél, mert végeredményében a 4772-es indexszám 4987-re emelkedett. A különfélék rovatában emelkedett a szappan ára és pedig a szeptemberi 2615-ös indexszámról 2760-ra. Olcsóbb lett a petroleum, melynek indexszáma 3000-ről 2530-ra szállott alá. A különfélék átlaga a szeptemberi 2961-es indexszámról 2929-re hanyatlott.

Az átlag indexszám október havára 4017 volt, s októberben átlag 1 százalékkal éltünk drágábban, mint szeptember havában, mig 1923 január óta az árak majdnem 100 százalékkal szállottak feljebb.

A MAI PENZPIAC

Szombat, november 8.

A **világpiacon** lényegtelen eltolódások. — A **belföldi** pénzpiac az ünnep miatt szünetel.

Zürichi zárlat: száz járadékmárka 123 ötnyolcad, egy dollár 5.18 és háromnegyed, egy angol font 23.81, száz cseh korona 15.45, száz olasz lira 22.30, száz francia frank 27.20, tizezer magyar korona 0.69, tizezer osztrák korona 0.73.

(—) **Az Első Erdélyi Kisállattenyésztő Egyesület** hétfőn, november hó 10-én este 8 órakor rendes összejövetelt tart Brassóban a Barcasági-udvar helyiségében.

(—) **Külföldi mezőgazdasági hirek.** Csehszlovákiában megengedték erre az évre az élő fogoly, fácán és nyul kivitelét. — Lengyelországból az árpát szabad kivinni; a tojás kivitele e hó végéig van megengedve. Magyarországon megszünt a cukorkartell; a gyárak a szeptember hó végén lejárt szerződést nem ujitották meg, s ma már sem a termelésre, sem a forgalomra és az árakra nézve nincs többé közöttük megállapodás.

Arfolyamok a budapesti értéktőzsdén 1924. évi november hó 5-én

Legmagasabb árfolyamok ezer koronákban:

Bankok:

Angol-M. Bank	46.5
Atlantika	16.5
Bosny. agr.	52
Fabank	4
Földhitelbank	200
Hazai	120
Hermes	27
Szlavon jelz.	58,5
Lloyd-bank	3.3
Amerikai	1.8
Agrárbank	—
Általános	10.25
Magyar Hitel	428
Ingatlan	190
Cseh bank	21
Forgalmi b.	38
Jelzáloghitel	78
Keresk. Hitel	21
Leszámitoló b.	72
Magy.-ném. b.	21
Olasz-bank	20
Közp. jelz.	22
Városi bank	7
Mercur	8
Nemzeti	23
Osztr. Hitel	166
Keresked. b.	1045
Verkehrsb.	—
Wiener B.	120
Orsz. Iparbank	—
Iparbank	—
M.-Cseh Iparb.	—

Takarékpénztárak:

Belvárosi	28
Lipótvárosi	6.5
Kőbányai tak.	10
Egyes. főv.	90
Ált. takarék	105
Moktár	170
Pesti Hazai	2870

Biztositók:

E. M. Bizt.	6500
Foncière	131
Pannonia bizt.	—
Pátria	70
Jég	75
Magy.-Francia	250

Malmok:

Back-malom	50
Borsod-misk.	150
Concordia	34
B.-csabai	85
I. bpesti gőzm.	111.5
Törökszentm.	31
Gizella	70
Hungária	131
Királymalom	25
Pesti Victória	225
Transdanubia	58

Nyomdák:

Athenaeum	90
Fővárosi	4.75
Franklin	62
Glóbus	29
Kunossy	7
Pallas	140
Révai	40
Rigler	59
Stephaneum	3.25
Ujságüzem	7.5
Wodianer	4
Pesti könyvny.	—

Bányák és téglagyárak:

Aszfalt-kátrány	—
Bauxit-trust	300
Beocsini	850
Borsodi	87
Szentlőrinci	47
Csepeli épitő	—
Cement	76
Szászvári	285
Kohó	370
Istvántégla	—
Kőb. gőzt.	140
Drasche	155
Magnezit	1775
Aszfalt	64
Ált. kőszén	3130
Kerámia	50
Móri szén	40
Nagybátonyi	115
Sajókondói	—
Salgó	407
Ujlaki	—
Urikányi	810
Unio bánya	—

Fatpari vállalatok:

Mercurfa	1.8
Dunaharaszti	2
Fornir	22
Guttmann	74
Hazai fa	—
Honi fa	11
Kőrösbányai	20
Kronberger	13.5
Lignum	40
Hitelia	18
Amerikai	8
Erdő	—
Magyar Lloyd	—
Malomsoky	6.5
Nemzeti fa	420
Lichtig	2.4
Ofa	525
Rézbányai	81
Szlavonia	75.5
Nasici	2030
Victoria-Butor	2.7
Zabolai	60
Zentai	—
Thék	—
Erdőbirtok	—
Cserző	—
Egyesült fa	—

Vasmüvek és gépgyárak:

Brodi vagon	100
Coburg	39
Corvin gép	4
Csáky	11
Gazd. gép	154
Fábián	4.5
Fegyver	882
Fémkeresk.	21
Frankl	110
Ganz-Dan.	2000
Ganz vill.	1630
Kistarcsai	5
Győrffy-Wolf	6
Hofherr	110
Kaszab	53
Kissling	11
Kühne	38.5
Láng	86
Lipták	19
Mág	20
Magyar acél	165
Belga fém	180
Lámpa	120
Mérleggyár	20
Motorgyár	27
Ulomáru	15.5
Chaudoir	130
Vegyipari	20
Mechanikai	25
Palágyi	8
Rex-Lloyd	5.5
Rimamurányi	123
Roessemann	55
Rothmüller	6.5
Schlick	44
Schuller	36
Teudloff	50
Unitas	—
Vulkán gép	60
Wörner	20
Vagongyár	53

Közlekedési vállalatok:

Adria	1155
Közuti	56
Városi	77
Bur	—
Délivasut	5½
MFTR	180
M. Helyi Érd. V.	—
Levante	146
Miskolci	114
Nova	157
Államvasut	470
Trőszt	157.5

Cukorgyárak:

Délcukor	465
Horv. cukor	—
M. cukor	2245
Georgia	328
Mezőhegyesi	159
Stummer	2040

Élelmiszer vállalatok:

Czinner	72
Halkeresk.	20
Szalámi	—
Uceán	19
Püspöki	29
Tokaji	31
Villányi	—
Fruktus	—
Haltenyésztő	—
Fiumei rizs	—

Szállodák és gyógyfürdők:

Royal	—
Égisz	38.5
Ligetszanat.	19
Lukácsfürdő	10.5
Schwarzer	70
Hungária	—

Gáz- és villamossági vállalatok:

Ált. gázizzó	13
Légszesz	—
Izzó	720
Just-izzó	2.4
Auer	945
Phöbus	66.5
Vasmegyei	73
Lámpa	—

Olajmüvek:

Marosvásárh.	100
Olaj	58

Sör és szeszipar:

Baróti	2.2
Részvénysör	299
Temesi szesz	200
Fővárosi sör	85
Gschwindt	187
Krausz-sz.	52
Pannonia s.	—
Temesi sör	150
Győri szesz	—
Polgári sör	—
Királysör	80
Keglevich	12

Textilipari vállalatok:

Wernst. textil	—
Gyapjumosó	37
Szövőkötő	21
Goldberger	217
Győri textil	34
Juta	150
Karton	118
Kender	50
Pamut	238
Szeg. kend.	350
Unio textil	—
Jaquard	—

Vegyipari vállalatok:

Chinoin	8.5
Danica	80
Diana	8.5
Spódium	120
Flóra	60
Hung. mütr.	90
Keleti-Murányi	43
Klein-szappan	4
Klotild	43
Labor	—
Pharmacia	11
Szikra	36
Török	25
Dr. Wander	18
Szénkéneg	4.75

Különféle vállalatok:

Bárdi	10
Bóni	52
Győri bőr	92
Brassói	365
Corvin-film	8
Dorogi	14
Betüöntőde	123
Papir	38
Felten	760
Hangya	17.5
Királyautó	—
Német mezőg.	142
Óstermelő	182
Gumi	234
Vasutforg.	155
Interrexim	24
Telefon	107
Unio	—
Szolnoki	4
Palfalvai	13
Dunántuli sertes	40
Star	40

Biblioteca Academiei Române - Colecția Centrală Publicații Periodice Vechi © Fundația pt. Școală Ardeleană - BCU Cluj.

— Pozsonyban most folyt le a mezőgazdasági muzeum alapkőletételének ünnepsége. Az impozáns épület tizennégy hónap alatt kész lesz.

(—) **Enyhül a munkanélküliség Magyarországon.** Budapestről jelentik: A munkanélküliek száma az utóbbi időben érezhetően csökkent. A fémipari gyárak abban a helyzetben vannak, hogy elbocsátott munkásaik egy részét visszafogadják. Ugyanez a helyzet a faiparnál is. A textiliparban nemcsak hogy munkanélküliek nincsenek, hanem a gyárosok még arról is panaszkodnak, hogy szakmunkásokban hiány van. Csak a bányaiparban szaporodik a munkanélküliek száma, mert több bánya beszüntette üzemét.

(—) **Uj vasuti kocsik érkeznek.** A közeli napokban a belső forgalom számára 40 csehszlovák tehervagon, 110 csehszlovák személykocsi és 700 német tehervagon érkezik. Mindenesetre ez is egy csepp a tengernyi szükségletben.

(—) **A német márka a newyorki tőzsdén.** A newyorki tőzsdén tegnaptól kezdve ujra jegyzik a német márkát. Árfolyama 23.82 cent.

LINOLEUM

Legnagyobb linoleum, viaszosvászon, bőrvászon, gummikabát és szőnyeg különlegességi áruház

Haas Lipót

Temesvári főlerakat: Lloydsor
Lerakatok: Cluj, Str. Universitatii
Oradeamare, Bdul Reg. Ferdinand.

Mélyen leszállitott

occasió árak

VIASZOSVÁSZON

Békeminőségü vászonból fehér-kék alapon gyönyörü konyhamintákkal
78 cm. széles . . . . . Lei 105.—
100 „ „ . . . . . „ 135.—
115 „ „ . . . . . „ 160.—
Minden további szélességben nagy választék.
Konyhagarnitura, asztalra, kredencre, székre, komplett . . . . . Lei 196.—
gyermekkocsikra, minden kivánt színben nagy választékban 120 cm. szélesség Lei 200.—

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére, nagy választékban, 115 cm. széles Lei 185.—

LINOLEUM

remek mintákban, konyha, előszoba részére,
67 cm. széles . . . . . Lei 170.—
90 „ „ . . . . . „ 225.—
Padlók bevonására, mintázott, parkett, vagy egyszerü, négyzetméterenként Lei 270.— től

GUMMIKABÁTOK SZOVET FELSŐVEL

férfi és női, divat fazonban, mindkét oldalon tiszta paragummirozással . . Lei 950.—

SZŐNYEGEK

Szőnyegfutó, nehéz minőségü, cca
70 cm. széles . . . . . Lei 98.—
90 „ „ . . . . . „ 146.—
Ágyelőszőnyeg, „Bouclé“ rendes nagyság . . . . . „ 125.
Falvédő (Gobelin) 160×75 cm. . „ 360.—
„Boucle“ szőnyegek 200×300 cm.-től feljebb . . . . . Lei 1600.—
Cocos futó, cca 70 cm. széles, . Lei 125.—
„ „ „ 90 „ „ . „ 170.—

Nagy választék

ottomán takarókban, asztalteritőkben, ágyelőkben, függönyökben. Továbbá gummilabdák, babák, sarkok, tornacipők, kézelők, celluloid uszóállatok, labdák, csörgettyük. Gyermekkötányok, Sportcikkek, **sárcipők, hócipők.** Ezen áruk minőségéért a legmesszebbmenő garanciát vállaljuk. 2052

ELADAS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN!

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

(—) **Gyors tehervonatok a regátban.** Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy a teherárú forgalom könnyebb és gyorsabb lebonyolitása végett gyorstehervonatokat állitanak be. — sajnos, egyelőre csak két vonatpárt és pedig Bukarest Galac és Bukarest Konstanca között.

IRODALOM, MÜVESZET

* **Vasa Prihoda**, kit az uj Paganininek neveznek, a jövő hegedü zsenije. Az egész vidékről, Sepsiszentgyörgyről, Fogarasról és Csikszeredáról érkeznek be előjegyzések a koncertre, mely f. hó 18-án lesz az Apolló nagytermében. Erdélyben a mester csak Kolozsvárott és Brassóban fog játszani. Jegyek a Klingsor irodában kaphatók. Telefon 549.

(*) **C. Tanase társulat**, 120 személy. Nagy siker. Vasárnap, november 9-én d. u. fél négy órai kezdettel Matiné. Szinre kerül: Jön a szó?.... Revü két felvonásban és 7 képben. Miki Keope-től. Nagy kiállitás. Saját zenekar. — Aktuális kuplék. — Mérsékelt helyárakkal. Este 9 órakor utoljára Mi van csinálni való? — A varázs szemüveg.

SPORT

Jakobi emlékmérkőzés

A brassói Jakobi emlékmérkőzés körül igen sajnálatos bonyodalom támadt, amelyről nehezünkre esik beszámolni. Erre a kegyeletes mérkőzésre ugyanis, mint megirtuk, a sportkerület az Olympiát rendelte ki a Brasoviával szemben. A mérkőzést hosszas vita után az október 29-iki labdarugó szakosztályi ülésen határozták el, melyen mindakét egyesület intézői jelen voltak és a határozatot tudomásul véve, pénztár és rendezői gazda kiküldésére is kötelezték magukat. Az ügy rendben is volt, mert a nemes célnak ez a mérkőzés felelt meg legjobban, mint amely a legtöbb bevételt, legalább 17—20 ezer lejt biztositotta volna az alapnak.

Nagy meglepetést keltett tehát, midőn a labdarugó szakosztály szerdai, november 5-iki ülésén az Olympia két delegáltja jelent meg, kijelentve, hogy a mérkőzésről lemondanak, ellenben ezer lejt adományoznak a Jakobi-alapnak. A labdarugó szakosztály nem is vette tudomásul ezt a lemondását és ujólag irásbelileg kötelezte az Olympiát a mérkőzés lejátszására. Ezek a tények. A labdarugó szakosztály felkérte a sajtót a mérkőzés beharangozására és gondoskodott a plakátok kiragasztásáról s a legnagyobb reklamirozásról. Mind olyan dolgok, amelyek már a lemondáskor készen voltak és amelyek továbbra is érvényben s folyamatban maradtak, mivel a szakosztály a lemondást nem fogadta el.

Ennyit tartottunk szükségesnek a »Kronstädter Zeitung« november 9-iki számában közöltekre köztudomásra hozni. Nem akarjuk és nem tudjuk elképzelni, hogy akadjon ember ez országban, és még kevésbbé egyesület, amely normális alapokon áll, hogy esetleges valóságos vagy képzelt sérelmeit olyan módon akarja megtorolni, hogy megtagadja szereplését a Jakobi emlék mérkőzésén, midőn egy szegény öreg elhagyatott özvegy asszony felsegitéséről van szó. Ha ez mégis megtörténnék, a kerület biztosan meg tudja védeni presztizsét, de még sem hisszük, hogy erre sor kerüljön s bizunk a józan gondolkozásban és a játékosok morális erejében, hogy a vezetőségük esetleges rövidlátását elhalt játékosuk iránti kegyelet tekintetében jobb belátásra birják.

(x) **Professzionista csapatok Brassóban.** Vasárnap délelőtt tiz órakor a Spitz cég csapata méri össze erejét a Hesshaimer cég csapatával. Tekintve a játékosok fizetett voltát, ez az első professzionista mérkőzés egész Romániában.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciából forditotta: **Halász Gyula** 18

— Ime a levelei! mondtam tartózkodó hangon. De a harag, az utálat, hirtelen ajkaimra tólult: Nyomorult vén asszony! És a csomagot teljes erőmből annyiszor vágtam a fejéhez, hogy a levelek mind széthulltak az ágyban.

Magam sem tudom, hogyan kerültem vissza Párisba. A lázas felindultságnak olyan állapotában tettem ezt az utazást, hogy semmi emléke sem maradt bennem. Mikor a szobámba léptem, akkor fakadtam először sirásra, ráeszmélve, hogy életem össze van zuzva és uj életet kell kezdenem, ami tele lesz nehézségekkel és veszedelmekkel.

VI.

Uj élet küszöbén.

— Mit csináljak? Kérdeztem magamtól. Mihez fogjak? Hiszen nem tudok semmit... nem tanultam semmit... Hogyan fogom megkeresni a mindennapi kenyeret?....

Irtam anyámnak. Elbeszéltem neki rettenetes átéléseimet és közöltem vele szilárd elhatározásomat, hogy elválok Silvától és a munkámból fogok élni.

— Nagyon jól tudom, irtam neki, hogy óriási akadályokkal fogok találkozni; de mindent jobbnak tartok, mint ama szégyenletes láncot, melyet kétesztendeje hordozok, nem tudván semmit férjem alávalóságáról. Tudom, hogy nálad is menedéket találnék, de ugy vélem, nincs rá jogom, hogy boldogságodat és nyugalmadat megzavarjam; a közös élet ujra csak olyan fajdalmas kényelmetlenségekre vezetne, mint aminőket férjhezmenetelem előtt átéltünk.

Egy eszmém támadt, miatt e sorokat irom. Pár hónappal ezelőtt sokat hallottam egy hires szinészről, Rainielről, aki visszalépett a szinpadtól és tanár a konzervatóriumban. Nagyon becsületes ember is és a társaságban mesteri kvalitását csalhatatlannak tekintik.

Miért ne keresném föl? Hiszen Silva véleménye szerint ritka müvészi adományokkal rendelkezem. Azt mondta, hogy a szinházi sikerhez és a gyors karrierhez semmi más akadály nincs, mint az, hogy nem biztos a fellépésem, hogy rendkivül félénk vagyok. Nos, ezt a félénkséget le fogom küzdeni, felkeresem Rainielt és tanácsot kérek tőle.

Meg fogom irni majd, mi a véleménye.

A te ragaszkodó
Franceod.

Másnap csakugyan becsöngettem a Róma ucca ama házába, melyben a nagy professzor lakott, akivel meg akartam magam vizsgáztatni.

Azonnal bevezettek egy tágas terembe, mely félig szalon, félig könyvtár, s amelynek berendezése ép oly diszes, mint szigoruan szabályos volt.

Alig várakoztam egy percig, midőn egy már idősebb száraz emberke, munkáskabátban, a lábán fekete posztópapuccsal, kezében a névjegyemmel, melyet a szolgának átadtam, jelent meg.

— Uljön le, asszonyom, mondá, figyelmesen vizsgálva.

Ekkor vettem csak észre a professzor különös mélységü kék szemeit.

— Ön a Silva felesége?

— Igen, uram.

— Ő küldte hozzám?

— Nem. Néhány napja elváltam a férjemtől.

— Csakugyan. Emlékszem, olvastam a hirt, hogy elváltak. És önnek az a szándéka, hogy a szinpadra lépjen?

— Igen, uram, ha ön megállapitja, hogy megvan a hozzávaló képességem.

— No, hát lássuk! Tud valamit kivülről?

— Gondoltam, nehány verset fogok előadni, amikre Pierre tanitott; de annyira felindult voltam, s olyan zavarba jöttem, hogy még a jol tudott versek sem jutottak eszembe.

— Ön nagyon bátortalan, mondá Rainiel, térjen magához. Ime, fogja ezt a könyvet, olvassa belőle ezt a szakaszt, s egy nyitott könyvet nyujtott át.

Moliere vigjátéka, a Tartuffe volt.

Elolvastam a Dorine és Marianne közt folyó harmadik jelenetet.

— Helyes, mondá Rainiel, miután bevégeztem az olvasást; a hangja csinos, kellemes, szinezett.

(Folyt. köv.)

Brassó, Kapu-ucca **38** **végeladás** Brassó, Kapu-ucca **38**

-nál is olcsóbban kerül egész raktárkészletünk eladásra. Óriási választék mindennemü ruházati cikkben.

Győződjék meg vételkényszer nélkül!

TABAK & COMP.

cégnél Brassó, Kapu-ucca 38. sz.

2052

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

Fordisták...!

Kétszeres megtakaritást jelent Önnek az

alacsony légnyomásu MICHELIN

„CABLÉ-CONFORT"

köpeny használata.

A „Cablé-Confort" 31x4.40 pneumatik az összes 30x3½ kerékméretü kocsiknál használható a *kerekek átalakitása nélkül*: CHEVROLET, FORD, OVERLAND, STAR etc. etc.

Ara 50 Leiel kevesebb a régi 30x3½ Cablénál és mégis tartósabb.

Osram

Jó munka csak jó világitás mellett eszközölhető. Jó, káprázatmentes világitás többszörösen megfizetődik.

Osram lámpával tökéletesiti világitását

Nitra

PRIMA

BÜKKTÜZIFA

waggontételekben és apritva házhoz szállitva kapható az

Erdélyi Leszámitoló Banknál, Virágsor 12.

és MORSCHER A., Kolostor-ucca 11. 2077

Ügyes villanyos 783

motortekercselő keresteitik

azonnali belépésre Bukarestbe. Ajánlkozni és bemutatkozni lehet: Comp. Generala de Electricitate Bucureşti, Cal. Griviţei 3.

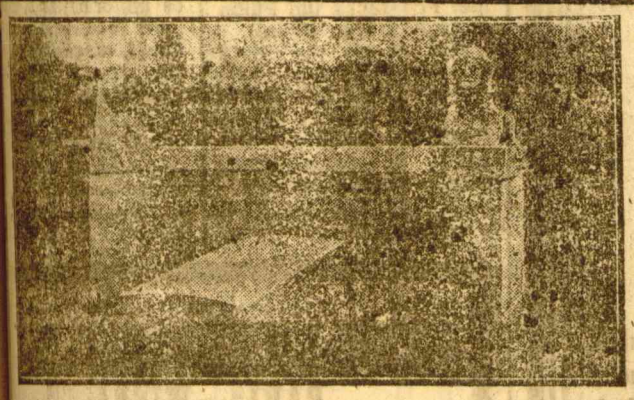

Géperőre berendezett granit és márványáru gyár!

NAGY JÓZSEF

kőipari vállalata

Brassó, Kut-u. 50. 2071

Allandó nagy raktár modern siremlékek és butormárvány lapokból.

LICHTWITZ

LIQUEURS

Keresek megvételre 6541

80–100 H. P. FÉLSTABIL GÓZGÉPET.

Ajánlatokat irmegjelölésével a „Saxonia" hirdetési irodába, Kolostor-ucca.

Allandó raktár CONTINENTAL, TRIUMPH és ADLER irógépekben. Fizetési könnyitések. HANS CLOOS

BRASSO Fekete-ucca 19. 2076 SEGESVAR Kut-tér 1. sz.

Sz. 198—1924. 6529

Versenytárgyalási hirdetmény.

A bodosi ref. egyház 220.000 lejre becsült, mintegy 1639 drb. tölgy müfa értékesitése céljából november 16-án d. u. 2 órakor a községházánál versenytárgyalást tart. Venni szándékozók ajánlataikat lepecsételve 16-án délig nyujtsák be. Később érkezők nem fogadtatnak el. Feltételek a lelkészi hivatalban megtekinthetők.

Bodos, 1924. november 2.

Toókos lelkész. Toroczkay gondnok.

JÁVOR BÉLA:

HÁROM LEÁNY

Kis regény.

A „NEPSZERU REGÉNYEK" legujabb száma.

Három fiatal és tapasztalatlan leánynak a története, akik naiv ábrándjaikkal a szinipályán akarják életük nagy célját: a boldogságot elérni. A mindvégig érdekes és lebilincselő regényben mindenki a legélvezetesebb szórakoztató olvasmányt találja.

ARA 12 LEJ.

Kapható minden könyvesboltban, valamint a Brassói Lapok minden bizományosánál. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése mellett a

Brassói Lapok könyvosztályától.

Aprított és hasábos **száraz bükktüzifa**

megrendeléseket a legalacsonyabb napi árakon felvesz a 2109

Brassói Népbank R.-T. (Kapu-ucca) és az Általános Kereskedelmi R.-T. (Malom-ucca 7 b.)

TELEFON: 195. TELEFON: 386.

Hirdessen a Brassói Lapokban.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

Alulirottak a sziv legmélyebb fájdalmával tudatjuk ugy a magunk, valamint az összes rokonság nevében, hogy a forrón szeretett jó férj, após, testvér és rokon

Orosz Béla

f. hó 8-án reggel 8 órakor, életének 49-ik, házasságának 22-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványai f. hó 9-én, d. u. 4 órakor fognak a közkórház halottas házából a bolonyai róm. kath. temetőbe örök nyugalomra helyeztetni.

Brassó, 1924. november 8.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

ZEISS PUNKTAL

Látszerész műhelyem **Kapu-ucca 48. sz.** alatt van.

2114

Vállalom az összes szakmabeli munkákat!

Teljes tisztelettel: **Illyés Károly.**

6500

Keresünk

villanyszerelőket

azonnali belépésre

AEG

Silvania Müszaki R.-T.

Brassó, Kórház-ucca 64 szám.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállitott árakkal

38 BLATT 38

Brașov, Kapu-ucca

Kötött harisnya	Lei	35.—
Flohr harisnya	„	65.—
Cérna muszlin	„	100.—
Selyem fátyol	„	150.—
1/2 dtz. férfi harisnya	„	140.—
Reclam gyapju blus	„	250.—
Fiu gyapju swetter	„	130.—
Női kötött gyapju kabát	„	650.—

minden szinben

Divat keztyükben és kötött árukban óriási választék.

Legjobb kötött harisnyák

csak BLATT-nál kaphatók.

9106

OTTO PHLEPS

TANÁR,

az erdélyi természettudományi egylet muzeuma, ásvány- és földtani osztályának vezetője

Nagyszeben, Goblinusgasse 23.,

vállalja **bányatelepek, mélyfurások, kőbányák, homok- és agyagtelepek, téglaüzemek, forráslevezetések, vízvezetékek, vízlecsapolások vizsgálatát és szakvéleményezését üzemek geologiai és bányászati vezetését.** 764

FELVILÁGOSITÁS!

A LEU tartós javulását kihasználva **az őszi és téli idényárut** ugy sikerült bevásárolnunk, hogy vevőinket **A LEU** tartós javulását kihasználva

minden versenyt kizáró olcsó árakon

szolgálhatjuk ki.

*

Párisi legujabb modellek után **saját bécsi műhelyünkben** készült cikkeinkkel ezuttal is igazolni fogjuk, hogy nemcsak **divat tekintetében vezetünk,** hanem kizárólag **legjobb anyagok feldolgozásával** és **elsőrangu kivitellel a legkényesebb igényeknek is megfelelünk**

Bélelt női kabátok gyapjuszövetből	Lei	*1800·—*
Plüsskabátok végig bélelve	„	*4000·—*
Női kabátok szőrmével	„	*3800·—*
Női ruhák gyapjuszövetből	„	*1800·—*
Aljak tiszta gyapjuszövetből	„	*700·—*

és felette

2111

Ezenkivül nagy választék *szőrmekabátokban, kosztümökben, blúzokban és gyermekruhákban*

Szolid áruk! Olcsó árak! Cégünk renoméjának mindenkori pillérei

Fenyvesi és Sámuel

Nagyrománia legnagyobb női konfekció áruháza BRASSO, LENSOR 31—33.

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betüvel 6 lei. - Állást keresnek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbitja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak **válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködésekre válaszolunk.**

Személyszállitó autó-vállalat.— Jancsó. Telefon 5—30 Brassó, Fekete-ucca 44. 9488

Közvetitési iroda Vár-ucca 47. Brassóban 22 hold elsőrendü (patak mentén) föld parcelázva holdanként 50000 L. Gyárnak alkalmas, mert vasut mellett fekszik. Brassóban egy méhkert patak mentén 35 hold épületekkel teljes felszereléssel, vagy pedig 22 hold parcelázva 50000 lei holdanként, gyárnak nagyon alkalmas eladó. 6532

Közvetitési iroda Vár-ucca 47. Családi ház kerttel, villany, cserépkályha olcsón eladó. Postarét legszebb helyén nyaraló eladó, Telek és ház melyiknek kutja van, gyárnak alkalmas olcsón eladó. Kertek, telkek már 20,000 leitől feljebb kapható. Üzemben levő 6 személyes fedett autó olcsón eladó. 6533

Eladó egy 160 H. P. Diesel motor 150 fordulattal Deutz gyártmányu üzemképes állapotban. — Érdeklődni Industria Românească, Stoiculescu Csikszereda. 6534

Munkavezető ki nyersolaj motor kezeléshez is ért állandó alkalmazást kaphat természetbeni lakással az **Általános keresk. r.-t.-nál** Malom-ucca 7/b. 6535

Egy gyakorlott könyvkötő karton ageol munkára kerestetik Astra Mill r.-t. Brassó, Gyár-ut 88. 6536

Mindennemü elegáns női ruhák leggyorsabban és legjutányosabban készitenek Fekete-ucca 45 szám, hátul az udvaron. 6537

Eladó 70 tavalyi és 60 idei Friz-racka juh Fülöp Ákosnál Ditrău (Ditró). 6518

Brassó legforgalmasabb uccájában bodega berendezéssel áruval és két szoba konyhás lakással eladó, azonnal elfoglalható. Cim 6539 sz. alatt a kiadóban.

Eladó egy 3 HP benzinmotor. Prefectura Gheorghe, Sehofernél.

Veszek zongorát. Cim 6515 szám alatt a kiadóban.

Egy kétüléses, nagy könnyü és jókarban levő **batár eladó.** Megtekinthető Sántha József birtokosnál Mikóujfalu ban.

Eladó cséplőgép hp. nyersolaj „Bolinder" motor hozzávaló 80-as Schutieworth cséplőgép teljesen uj, külön-külön is eladó. Baranyi Imre, Mureș, Str. Speranței

Három drb. kitünő vad disznós kutya eladó. László Zsigmond. Ivafalu, Târnava mica.

Ingyen állandó lakás kap gyári munkás két ápolása ellenében. Jelentkezni november 13 án délutáni órákban. Cim 6519. sz. alatt a kiadóban.

Keresek mosónőt otthon **garantált** mosást vállal. Cim 500 alatt a kiadóban.

Fiatal házaspár két szoba konyhás lakást. Ajánlatokat Gruber Fellegvár Telefon 501.

Cigányok! október ... iki számban kérem, ... meg, hogy saját cim... cimezzem-e a levelet, ... arra még nem kap... választ.

Férjhez menne, vagy ... meretséget kötne egy ... leány 100.000 lei évi ... vedelemmel. — Levelek „Intelligens hivatalnoki 6581" jeligére a kiadóba

Keresek megvételre cséplőgarnitúrákat ... és motor hajtással ... nyos motorokat és ... nokat, magányos cs... ket „42—48" nagyság... magánjáró előnyben. ... Ajánlatokat ára, gyá... mány, hányéves meg... léssel kérem, közvetl... díjazok. Szabó Gy... gépész, Alta-mare (N... ajta).

A

CHARLES ROBIN & Co. S.A.

PARIS—WIENA

ORADEA-MAREI

telepe kéri a t. viszonteladókat, hogy rendeléseikkel egyelőre sziveskedjenek közvetlenül a céghez fordulni, mert a *Schönfeld Dezső* urral eddig fenállott viszonylat megszünt

A cég keres

a Regát, a volt Erdély és Bukovina területére elsőrendü utazót, fixre, utjátalánnyal és pótjutalékkal, valamint nagyobb helyi képviseletekre megbizást adni.

Csakis irásos ajánlatok a

CHARLES ROBIN & Co. S.A.

Oradea-marei telepére kéretnek.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

Nyomatott a „Brassói Lapok" nyomdavállalatának körforgógépén, Brassóban.